

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17.

ASIA: .....

Prusseliassa olevan lähetystön rap. n:o 1.

Ministeri Holma.

Paris, 14/3 1933.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o 432-148

Parisissa maaliskuun 15 p:nä 1933.

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
8/101 fac.	33
20/3.33	
5 C 17	

Herra Ministeri,

Lähetän täten kunnioittaen Teille raport-
tini (Belgia N:o 1) joka sisältää

Hymansin ulkopoliittinen katsaus Belgian
parlamentin ulkoasiainvaliokunnassa.

Ottakaa vastaan, Herra Ministeri, erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Hans Holma.

Herra Ulkoasiainministeri A. HACKZELL,
Ulkoasiainministeriö,
H e l s i n k i.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L A H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 1.

Parisi ssa 14 p:nä maalisk. kuuta 1933.

LEIKKAUSPÄÄTÖKSIEN		
8/10/33	10. 11. 33	
20/3.33	2	LEIK.
5	C17	ASIA

Asia: Hymansin ulkopoliittinen
katsaus Belgian parlamentin ulko-
asiainvaliokunnassa.

Belgian ulkoministeri Hymans antoi pari päivää sitten Belgian parlamentin ulkoasiainvaliokunnassa laajahkon esityksen nykyisestä ulkopoliittisesta tilanteesta. Jos kohta piakkoin kä-
vähän Belgiassa ja toivon sen johdosta voivani raportoida alla
košetelluista kysymyksistä yksityiskohtaisemmin, lienee kuitenkin
kiintoisaa jo nyt lyhyesti selostaa hänen esitystään.

Käytettävissäni olevista lähteistä ei käy ilmi mitä Hy-
mans on sanonut aseidensupistuskonferenssista. Samaten hän tule-
vasta taloudellisesta maailmankonferenssista on sanonut lehtien
mukaan vain sen, että kaikki asiantuntijat ovat yksimieliset
tullien alentamisen välttämättömyydestä, ja että kokous ei voi
johtaa mihinkään tulokseen jollei sitä ennen kansainvälinen vel-
kakysymys ole saatu järjestetyksi.

Sen johdosta että eräät vallooniset edustajat olivat
pyytäneet neuvottelujen alkamista Ranskan kanssa laajemmasta ta-
loudellisesta sopimuksesta preferenssipohjalla, Hymans ilmoitti
vastustavansa sellaista politiikkaa sanoen edelleen pitävänsä
kiinni suosituimmusklauselistä. Hän sanoi pitävänsä vaarallisena
neuvotella Ranskan kanssa muulla pohjalla katsoen siihen että
Ranska puolestaan on muuttunut yhä vihamielisemmäksi suosituim-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

muusperiaatteen integraaliseen sovelluttamiseen nähden ja piti neuvotteluja senkin vuoksi tarpeettomina, että Belgian ja Ranskan välinen kauppabilanssi kuukausi kuukaudelta on muuttumassa Belgian eduksi ollen viime vuonna noin 300 miljoonaa frangia Belgialle vientivoittoinen (600 miljoonaa jos Ranskan siirtomaatkin otetaan huomioon).

Mitä preferenssisopimukseen tulee Hymans sanoi edelleen olevansa Ouchyn formulaa kannalla: preferenssejä myönnettävä ai-noastaan sellaisten sopimusten kautta joihin kaikki muutkin maat ovat oikeutetut yhtymään.^{x)} Tähän huomautettiin eräältä taholta että Hymansin kanta voi olla vaarallinen sikäli että sen mukaan protektionistiset maat voisivat sellaisiin sopimuksiin liit-tyä niistä hyötyen mutta myöntämättä toisille vastavuoroisuutta.

Belgian ja Hollannin välisistä suhteista Hymans ilmoitti, mikä oli ennestään tunnettua, että periaatteellinen sopimus koskien molempien maiden välisiä vanhoja poliittisia riitakysymyksiä^{xx} jo on olemassa, mutta että sen allekirjoitus on lykätty Alankomaissa pian odotettavissa olevien vaalien jälkeen, s.o. ensi kesään.

Tähän on kuitenkin syytä huomauttaa että periaatteellinen sopimus suurista riitakysymyksistä, s.o. Antwerpenin ja Schelden suuosien välisen laivayhteyden parantamisesta sekä Maasin ja Reinin välisten kanavaväylien uusimisesta - jotka kysymykset vuonna 1925 sortuivat Alankomaiden ylähuoneen vastustukseen - kylläkin on valmiina paperilla mutta ettei kummassakaan maassa uskalleta sitä esittää parlamentteille uuden epäonnistumisen pelosta.

Opportuunisempaa hetkeä poliittisiin riitakysymyksiin nähden odotellessaan - Hymans jatkoi - Haagin ja Brysselin hallitukset lakkaamatta jatkavat pyrkimyksiä kaupallisten suhteittensa helpot- tamiseksi. Tässä yhteydessä on mainittava että Belgian, Luxembur-

x)

Ouchyn kuuluisasta sopimuksesta on minulla kauan ollut raportti val- misteilla; toivon saavani sen pian lopulliseen kuntoon.

xx)

joista monasti ennen olen tehnyt selkoa.

gin ja Hollannin ulkoministerit viime helmikuun 20 p:nä Genevessä allekirjoittivat uuden kauppasopimuksen joka korvaa tähän saakka voimassa olleen vuodelta 1863. Tämän uuden sopimuksen, jota tietääkseni parlamentit eivät vielä ole käsitelleet, pohjana on edelleen ehdoton integraalinen suosituimmuus, mutta samalla siinä koetetaan molemmin puolin turvata molempien maiden erikoiskaupan vapaus ja jatkuvaisuus, jossa tarkoituksessa useissa yksityiskohdissa nojaututaan Kansainliiton tuihin ja suosituksiin. Kuvaavaa on myös että nykyiset tullitariffit säilytetään mutta että toiselta puolen tie on jätetty auki preferenssimahdollisuuksille Ouchyn pohjalla, ehkäpä pitemmällekin ottaen huomioon viime aikoina lehdistössä näkyneet taajat viittaukset tulliliiton mahdollisuuteen Belgian ja Hollannin välillä.

Samana helmikuun 20 p:nä Belgian ja Hollannin hallitukset niinkään allekirjoittivat sopimuksen koskien toisen maan kansalaisten oikeutta asettua toiseen maahan ja siinä saada työtä samoinkuin sopimuksen koskien kaksoisverotusta. Näihinkin sopimukseen Luxemburg yhtynee myöhemmin.

Olen ennenkin huomauttanut että Belgian ja Hollannin hallitusten ponnistukset viimeisten 2 tai 3 vuoden kuluessa suhteiden kaikinpuoliseksi parantamiseksi ovat Euroopan jälkisotaisessa historiassa kauneimpia todistuksia siitä miten naapurien kesken hyvällä tahdolla, huolimatta todella suurista vaikeuksista ja yleisen mielipiteen ajottaisesta hermostuneisuudesta, voidaan päästä positiivisiin tuloksiin. Erinomainen esimerkki suurvalloille!

Puolustettuaan Belgian valtuutettujen kantaa Kaukaisen Idän konferenssissa, Hymans ilmoitti kategorisesti kieltäytyvänsä solmimasta uudelleen kaupallisia ja diplomaattisia suhteita Venäjään niinkauankuin hän pysyy Belgian ulkoasiain johdossa.

Viimeisen ilmoituksen johdosta sosialistien tunnettu

johtaja ja ent. ulkoministeri Vandervelde puhui innokkaasti Sovietin tunnustamisen puolesta. Vandervelde ennusti Ranskan ja Moskovan lähentelyä, samoin suuria muutoksia yhteiskunnan rakenteessa yleensä lähimpänä 10 vuotena. Huomautettuaan Kansainliiton jäsenvaltioiden mahdottomuudesta pysyä riitaisuuksien sattuessa neutraalisina hän vaati lähempää yhteistyötä Euroopan pasifististen ja liberaalisten pienten maiden kanssa. - Mitään myönnytyksiä ei ole tehtävä Hitlerin diktatuurille vaan on estettävä Saksaa uudelleen aseistumasta.

Tässä yhteydessä ansaitsee tulla mainituksi että yksinpä Belgian sosialistien kesken Hitlerin tulo valtaan on uudelleen herättänyt henkiin kysymyksen itärajan puolustuksesta ja yhteistyöstä Ranskan kanssa siinä suhteessa.

Valiokunnan sosialistiset jäsenet olivat ehdottaneet, että Belgian ambassaadi Japanissa lakkautettaisiin protestina japanilaisten toimintaa vastaan Mandshuriassa. Tämä ehdotus hylättiin 12 äänellä 6 vastaan. Samoin valiokunnan sosialistit ehdottivat erikoisen luoton myöntämistä ^{Belgian} Brysselin ja Moskovan välisen kaupallisten suhteiden parantamiseksi. Tämäkin ehdotus hylättiin 10 äänellä 7 vastaan.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C17.

ASIA:

Pyryselissä olevan lähetystön rap. n:o 2.

Ministeri Holma.

Paris 15/5 1933.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Parisissa toukokuun 15 p:nä 1933.

N:o 783-284

ULKOASIAINMINISTERIÖ	
25 104 h.c.	33
20/5-33	
5	C17

Herra Ministeri,

Lähetän täten kunnioittaen Teille ministeri Holman raportin (Belgia N:o 2) joka sisältää

Belgia ja Moskovan tunnustus.

Ottakaa vastaan, Herra Ministeri, erinomaisten kunnioitukseni vakuutus.

Herra Ulkoasiainministeri A. HACKZELL,
Ulkoasiainministeriö,
H e l s i n k i.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 2.

Parisi ssa 15 p:nä touko kuuta 1933.

25 104 Ae. 33
20/5. 33
5 C17

Asia: Belgia ja Moskovan
tunnustus.

Jokunen aika sitten lähetin Ulkoasiainministeriön poliittiselle osastolle leikkeleen Antwerpenin johtavasta lehdestä "Metropolista", jossa kosketeltiin otsakeasiaa ja asetuttiin sille kannalle etteivät mitkään uudet syyt puhu tähänastisen negatiivisen kannan muuttamisen puolesta.

Senjälkeen olen siitä raportista, jonka Parlamentin ulkoasiainvaliokunnan raportööri, Antwerpenin ent. pormestari van CAUWELAERT huhtikuun 7 p:nä esitti Parlamentille (1 istunto-kauden 1932 - 33 painotuote N:o 119), löytänyt erittäin valaisevan kohdan josta Hallituksen ja Parlamentin suhtautuminen otsakeasiaan selvästi käy ilmi. Se kuuluu:

"Plusieurs membres ont exprimé le voeu que la Belgique modifie son attitude à l'égard de l'U.R.S.S. et reconnaisse officiellement le nouveau régime. Ils invoquent en faveur de leur thèse l'exemple de nos anciens alliés, des pays voisins de la Russie, la stabilité incontestable du régime soviétique, la modification que la révolution hitlérienne entraînera vraisemblablement dans les relations entre l'Allemagne et la Russie. Ils insistent aussi sur l'intérêt que nous avons, au point de vue commercial à substituer un commerce régulier,

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

protégé par une représentation diplomatique reconnue, aux relations de hasard qu'entretiennent avec la Russie certains de nos négociants et au monopole de fait qui s'est créé en faveur d'un petit groupe qui est parvenu à accaparer en sa faveur la presque totalité de nos affaires avec la Russie. L'argument des créances que nous avons sur la Russie en vertu de nos activités d'avant-guerre et que le Gouvernement soviétique refuse de reconnaître, perd, d'après les défenseurs de la reprise des relations diplomatiques, une grande partie de sa valeur depuis que l'insolvabilité reconnue de la plupart des Etats européens a imposé l'annulation de la plupart des dettes intergouvernementales créées par la guerre et l'après-guerre.

Le Ministre des Affaires Etrangères, interrogé sur ses intentions, a déclaré néanmoins que le Gouvernement ne désirait pas modifier son attitude et qu'il n'accepterait pas encore d'ouvrir des négociations pour l'établissement de rapports diplomatiques réguliers avec le Gouvernement soviétique. La majorité de la Commission s'est ralliée à sa manière de voir et elle a rejeté la proposition faite par un des partisans de la reprise, d'inscrire dans le budget un crédit provisoire pour l'établissement d'un poste diplomatique ou consulaire en Russie." x)

Tämä on edelleen Hallituksen kanta eikä ole syytä uskoa, että se olisi muuttumassa katsoen Moskovan ja Lontoon välisen nykyiseen kiristymiseen. Myös Kuningas on jyrkästi Moskovan tunnustusta vastaan. Sitäpaitsi Belgian valtuuskunta Genuassa 1922, Rapallon sopimuksen jälkeen, jyrkästi ilmaisi kielteisen kantansa, jota Belgian johtavat

---

x) Alleviivaukset ovat minun.

piirit edelleen pitävät sitovana. x)

M. Holm
K^{ta} P. Lehty

---

x)

Kuriositeettina mainittakoon että Parisissa akkreditoitujen sotilasasiemiesten doyen on Belgian edustaja, kenraali DUBOIS, joka tässä ominaisuudessaan toissapäivänä oli pakotettu vastaanottamaan Moskovan uuden sotilasattaseen!

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: ..... 5.

OSASTO: ..... 617.

ASIA: .....

Brusselissä olevan laketyön rap. n:o 3.

Ministeri Holma.

2/6-33.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Parisissa kesäkuun 7 p:nä 1933.

N:o 926 - 380

N:o	30	105	Sae	33
	12/6-33		-	1

Herra Ministeri.

5 C17

Lähetän täten kunnioittaen Teille raporttini
"Belgia N:o 3", joka sisältää
Kauppa-suhteemme Belgiaan.
Käynti Luxemburgissa.
Ottakaa vastaan, Herrä Ministeri, erinomai-
sen kunnioitukseni vakuutus.

A. Holma.

Herra Ulkoasiainministeri A. HACKZELL,
Ulkoasiainministeriö,
H e l s i n k i.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 3.

30 105 Sal 33

Parisi ssa 2 p:nä kesä kuuta 19 33.

12/6-33

5. 017

Asia: Kauppasuhteemme Belgiaan.

~~Luotto~~

Käynti Luxemburgissa.

Oleskelin maaliskuun lopulla toista viikkoa sekä touko-
kuun keskivaiheilla muutamia päiviä Belgiassa, missä en ollut
marraskuusta saakka käynyt, lähinnä tutustuakseni paikan päällä
kauppasuhteittemme tilanteeseen ja niitä mahdollisesti uhkaaviin
vaaroihin. Monista keskusteluistani mainitsen erikoisesti keskus-
telun ulkoministeriön kauppaosaston päällikön sekä saman minis-
teriön kauppasopimusosaston johtajan kanssa kuin myös käynnin
kauppaministeriössä. Tahdon heti aluksi todeta, ettei missään
keskustelussa minun kanssani otettu puheeksi niitä kauppasuhteit-
temme tasapainon puutteesta aiheutuvia kysymyksiä, joista talven
ja kevään kuluessa Belgian Helsingissä oleva lähettiläs on Ri-
tarikadulla puhunut ja nootteja jättänyt. Tämä kait riippunee
kuitenkin osaksi näissä maissa vallitsevasta periaatteesta, että
asioita hoidetaan vain toisessa taikka toisessa paikassa, koska
niiden rinnakkainen käsittely, s.o. kolmiojärjestelmä, helposti
aikaansaa turhia väärinkäsityksiä.

Ulkoministeriön kauppaosaston päällikkö, Casteur, totesi
päinvastoin erikoisen alleviivatusti Suomen ja Belgian hyviä
suhteita kaupallisellakin alalla, mainiten erikoisesti että Bel-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

gian Helsingissä olevan lähettilään, meidänkin lehdissemme mainittu esitelmä, jonka hän muistaakseni maaliskuun alussa piti erään brysseliläisen teollisuusliiton kokouksessa, oli herättänyt suurta kiintoa ja että kokouksen osanottajien puolelta oli lausuttu yleinen tyytyväisyys siihen että Suomen rahalliset ja taloudelliset olot pula-aikana ovat rauhallisesti jatkuneet ja kehittyneet. Hänen sanansa sattuivat näin: "Olisitte, hyvä Ministeri, ollut ylpeä kuullessanne miten kauniita sanoja siinä kokouksessa maastanne lausuttiin".

Edelleen Casteur mainitsi, että ministeri Gérardin varsin pitkä loma viime talvena, 4 kuukautta, oli aiheutunut siitä että Belgiassakin koetetaan säästää. Belgian ulkoministeriössä on näet vallalla se ihmeellinen määräys, jota kaikki belgialaiset diplomaatit suuresti valittavat, että heidän ollessaan lomalla taikka poissa asemamaastaan he eivät nauti muuta kuin pohjapalkkaa. (Muistan sivumennen sanoen että Belgian ent. lähettiläs Berlinissä Everts moneen vuoteen ei lähtenyt tästä syystä lomalle, koska hänen lomapalkkansa ei olisi riittänyt edes palveluskunnan palkkoihin ja ruokaan!) Kun Gérardin asetuksenmukainen loma, jonka hän vietti Belgiassa, läheni loppuaan, hänelle ilmoitettiin että hänen tuli jäädä vielä kahdeksi kuukaudeksi kotimaahan, jotta hänen palkastaan siten voitaisiin säästää osa. Oli ollut niitäkin, jotka vaativat tämän loman pidentämistä 6 kuukaudeksi. Kauppasuhteittemme tärkeiden vuoksi oli ulkoministeriön kauppaosasto kuitenkin vaatinut, ettei lomaa yli 4 kuukauden pidennettäisi. - En ole kuullut että loman pidennyksen motiivina olisi käytetty allekirjoittaneen vaki-naista asumista Parisissa.

Vielä kertoi Casteur, että Gérard lähtiessään Helsinkiin oli saanut tehtäväkseen koettaa aikaansaada täydellinen kauppasopimus Suomen ja Belgian välillä.^{x)} Casteur tosin ei ottanut

x)

Nykyinen sopimushan on vain väliaikainen.

puheeksi kysymystä kauppasuhteittemme tasapainosta, mutta viittasi mahdollisuuteen voida ehkä löytää Suomessa markkinoita erälle uusille belgialaisille vientiartikloille.

Otin Casteurin kanssa puheeksi myös kysymyksen mahdollisista kontingenteista Belgiassa, mutta vakuutti hän ettei sellaisia toimenpiteitä silloin ajateltu - tämä tapahtui maaliskuun loppulla - koska parlamentissa sosialistit ja liberaalit ovat tällaisia toimenpiteitä vastaan, ja koska hallituksen asema on siksi heikko, ettei se riskeeraa saada vastaansa parlamentissa niin suurta oppositiota.

On hyvin kuvaavaa, että minua ulkoministeriön kauppasastolla erikoisesti kiitettiin siitä aineistosta, minkä olen sille antanut koskien puutavaramme, koska tämä aineisto yhdessä Ruotsin ja Latvian lähettiläiden antaman aineiston kanssa suuresti helpotti kauppasaston toimintaa, kun viime kesän loppupuolella kysymys puutavaran kontingentoimisesta todella oli keskustelun alaisena.

Tällä hetkellä en ole kuitenkaan enää yhtä rauhallinen Belgian vapaakaupallisen maailmankatsomuksen jatkuvaan applikaatioon nähden. Syyt ovat seuraavat.

Nähdessäni toukokuun alussa, että Belgian hallitus parlamentilta pyysi täysiä valtuuksia budjetin saattamiseksi tasapainoon, lähdin uudelleen Brysseliin, missä oleskellessani parlamentti todella, jos kohta erinomaisten pitkien ja ankarien keskustelujen jälkeen, hallitukselle antoi pyytämänsä valtuudet. Ulkoministeriön kauppasopimusosaston päällikkö minulle kuitenkin vakuuttamalla vakuutti että Belgian hallitus edelleen on "vapaakaupallisempi kuin koskaan ennen" ja että hallituksen saamia täysiä valtuuksia tullaan käyttämään ainoastaan yhteisten menojen vähentämisen tarkoituksessa.^{x)} Hän myönsi tosin että jotkut tuontiin kohdistuvat fisikaaliset maksut ehkä voivat tulla kysymykseen, mutta rauhoitti

x) Nämät säästäväisyysasetukset ovat nyttemmin todella astuneet voimaan. Ne koskevat varsinkin sodasta kärsineiden tähän asti nauttimia avustuksia.

y. m.

minua sanomalla etteivät nämä tule häiritsemään kauppasuhteitamme.

Palattuani Pariisiin sain Antwerpenistä tiedon siitä asetuksesta t.k. 22 p:ltä (julaistu Moniteur Belgessä seuraavana päivänä) jonka mukaan lihan, maidon, voin ja maidosta saatujen tuotteiden maahantuontia tullaan valvomaan lisenssijärjestelmällä. Tähän saakkahan vain voi ja liha ovat olleet kontingentoidut. Olen ollut senjälkeen miltei päivittäisessä yhteydessä Antwerpenin pääkonsulinviraston kanssa ja pyytänyt sitä tarkkaan valvomaan etujamme. Kuten Antwerpenin pääkonsulinvirasto Ulkoasiainministeriöllekin on tiedoittanut, ei juustoa ainakaan vielä lueta lisenssinalaisiin tuotteisiin. Näin ollen uusi asetusta ei ainakaan toistaiseksi voi sanottavasti haitata vientiämme.

Itse asiassa luulen että näiden toimenpiteiden tarkoitus ei ole niin paljon suojella oman maan tuotantoa, vaan näen niissä välikappaleen koettaa lisätä valtion tuloja lisensseille pantavien maksujen muodossa. Onhan kuvaavaa, että voilisanssien saajat nykyään vapaaehtoisesti maksavat 6 - 8 frangia kilolta maahan tuomastaan voista, mikä todistaa, että lisenssijärjestelmä on tuottanut suuria aineellisia etuja lisenssien saajille, mistä valtio on oikeutettu saamaan osansa.

Sitäpaitsi kontingenttijärjestelmä Belgiassa on elastisempi ja meitä vähemmän haittaava kuin vastaava järjestelmä Ranskassa, koska nimittäin kontingentteja ei määrätä eri maille aikaisemman tilaston perusteella - järjestelmä joka eräisiin artikloihin nähden helposti sulkee markkinoilta kokonaan pois ne maat, joiden vienti Belgiaan vasta on alulla - **vaan** kokonaiskontingentti, jonka puitteissa kilpailu on vapaa, määrätään vuoden 1931 tilastotietojen pohjalla. Tämä järjestelmä ei näinollen tule sulkemaan pois markkinoilta kinkkujammekaan, jos vaan saadaan sopiva asiamies, joka aikaisemmin nauttimansa luottamuksen perusteella saa lisenssejä.

Ei ole myöskään mahdotonta että Belgia tahtoo käyttää li-

senssimaksuja aseena erikoisesti Ranskaa vastaan. Kun kävin ulko-ministeriön kauppasopimusosaston päällikön luona, hän oli hyvin myrtynyt Ranskassa juuri julaistujen uusien lisenssimaksujen johdosta, joista hänelle kerroin, - kumma kyllä hän ei niitä vielä tuntenut. Melkein hassunkurista on, sivumennen sanoen, että käydessäni pari päivää sitten Parisin ulkoministeriön kauppasosaston johtajan puheilla, hän oli erinomaisen pahoillaan siitä että Belgia juuri ennen Lontoon konferenssia on ryhtynyt kontingentti- ja lisenssitoimenpiteisiin, jotka voivat Ranskan vientiä Belgiaan häiritä!

Oli miten oli, asia voi kääntyä meille haitalliseksi eikä ole myöskään mitään takeita siitä, etteikö hallitus uusia taloudellisia valtuuksia käyttäisi myös protektionistisessa tarkoituksessa. Näissä olosuhteissa on ilolla tervehdittävä, että tänä vuonna olemme ostaneet 10 miljoonalla markalla enemmän Belgiasta kuin vastaavana aikana viime vuonna ja että Belgian lähetystön nostama kysymys sokeritullista on saatu tyydyttävästi järjestetyksi.

Eri kirjeessä lähetän hallituksen saamia valtuuksia koskevan asetuksen kuluvaan kuun 17 p:ltä sanamuodon.

x x x
x

On kieltämätöntä että belgialaiset markkinat nykyään meikäläiselle viennille ovat erinomaisen tärkeät. Belgian ja Luxemburgin tulliliiton alueelle veimme viime vuonna n. 247 miljoonan Suomenmarkan edestä, jotavastoin tuontimme sieltä nousi ainoastaan n. 90 miljoonaan. Belgia on niitä maita, jotka kaikkein vähimmin ovat viäntiämme estäneet, joten jatkuva kohteliaisuus siihen maahan on imperatiivinen välttämättömyys. Minulla on se käsitys, - ehkä erehdyn, - että eräissä piireissä Suomessa tällä hetkellä yksinomaan pyritään kauppasuhteittemme Englannin kanssa saattamiseen parempaan tasapainoon. Niin suotavaa kuin tämä onkin, ja luonnolli-

sesti ottaen huomioon Englannin-markkinoittemme absoluuttisen suuruuden, ei meidän luonnollisesti ole väheksyttävä Belgian (yhtä vähän kuin Ranskan) markkinoita, joihin nähden kauppasuhteittemme tase ei ole vähemmän epäsuhtainen.

Näissä olosuhteissa olen jatkuvasti miettinyt, miten voisimme Belgiaan nähden osoittaa jonkun kauniin eleen, joka heitä mielittelisi ja takaisi meille edullisten suhteiden jatkuvaisuuden huolimatta kauppataaseemme epäbalanssista.

Tälläin olen tullut erikoisesti ajatelleeksi sitä että Suomen välttämättä olisi otettava osaa Brysselin maailmannäyttelyyn vuonna 1935. Tahdon ensinnäkin mainita, että kaikki Skandinavianmaat tulevat osallistumaan, jos kohta tietääkseni ainoastaan Norja toistaiseksi on vastannut lopullisesti niin tekevänsä. Myöskin Viro on ilmoittanut osallistuvansa. Meidän on näissä olosuhteissa erittäin vaikeata jäädä ulkopuolelle ja katsoisin että sellainen poisjääminen suorastaan voisi olla haitaksi, jopa vaarantaa kaupallisia suhteitamme. Se käsitettäisiin epäkohteliaisuudeksi.

Edustuksemme Belgiassa tällä hetkellä, laskettuna nykyisissä paperimarkoissa, ei nouse kaikkiaan edes 100,000 markkaan vuodessa, mikä on mitättömyys vientimme rinnalla, joka kohoaa kuten sanottu noin 1/4 miljaardiin.

Olen käynneilläni Belgiassa koettanut päästä selville siitä, mitä osanottomme näyttelyyn tulisi maksamaan. Antwerpenin pääkonsulinvirasto samoinkuin Brysselin konsulinvirasto ovat molemmat sitä mieltä, että jos ajattelemme omaa näyttelypaviljonkia, kaikki menot yhteensä eivät voi nousta miljoonaa nykyistä suomenmarkkaa korkeammalle. Jos sensijaan järjestäisimme näyttelyn johonkin yleiseen halliin pääsisimme melkoista vähemmällä ja joka tapauksessa alle 1/2 miljoonan.

Belgian Helsingissä oleva lähetystö on Ulkoasiainministeriölle tehnyt asiasta esityksen ja tietääkseni jättänyt tarpeelliset yksityistiedot osanotosta.

Pyytäisin täten Hallitusta vakavasti harkitsemaan yllä-olevaa ehdotustani. Mikään lopullinen päätöshän ei ole vielä tarpeellinen. Pyytäisin vain kahta. Ensimmäkin ettei tehtäisi vielä mitään kielteistä päätöstä. Toiseksi että edustuksellemme Belgiassa annettaisiin tehtäväksi laatia tarkka yksityiskohtainen ehdotus näyttelyyn osallistumisen aiheuttamista kustannuksista. Emme ole katsoneet voivamme tällaisiin toimenpiteisiin ryhtyä omin päin, jollei meillä ole hallituksen nimenomaista määräystä näin menetellä, koska näet sellaisen ehdotuksen laatiminen vaatii asianomaisten belgialaisten viranomaisten vaivaamista, mikä negatiivisessa tapauksessa voisi aiheuttaa mielipahaa jollei edustuksella ole minkäänkään toivoa siitä että ehdotus voidaan toteuttaa.

x   x

Käynti Luxemburgissa.

Palasin Brysselistä Pariisiin Luxemburgin kautta viipyen siellä päivän. Tämä poikkeamiseni sinne aiheutui osaksi kohteliaisuussyistä, koska en ole tammikuusta 1931 siellä käynyt, osaksi myös keskustellakseni pää- ja ulkoministerin kanssa rautatiehallituksen kiskotilauksista, joista hän minulle kahdestikin oli kirjoittanut, sekä Luxemburgin hallituksen Suomen hallitukselle tekemästä ehdotuksesta rikollisten luovuttamissopimukseksi.

Kiskotilauksista olen kirjoittanut ~~ministerille~~ ^{pääjohtaja Castrénille} eri kirjeen, tyydyn tässä mainitsemaan että luulen saaneeni ainakin toistaiseksi kysymyksen järjestymään viittaamalla siihen että Belgian ja Luxemburgin tulliliitto viimeisen kymmenen vuoden kuluessa on levereerannut rautatiehallitukselle melkein puolet kaikista sen kiskotilauksista, mikä numeroin todistin. Huomautin myös että neuvottelujen vuoksi Englannin kanssa olemme olleet

pakoitetut viime aikoina sijoittamaan eräitä tilauksia sinne ja alleviivasin, etteivät nämät ostet Englannista ole millään tavalla tulevaisia ostojamme prejudisioivia, kaupallisten näkökohtien luonnollisesti ensi kädessä ratkaistessa ostopolitiikamme.

Syistä, joista tämän raportin edellisessä osassa on ollut puhetta, pitäisin kuitenkin erinomaisen tärkeänä, että tulevina vuosina voitaisiin Belgiaan ja Luxemburgiin sijoittaa jokin osa rautateittemme kiskotilauksista.

Inovutussopimuksesta olen ~~kirjoittanut~~ kirjoittanut eri kirjeen ~~Ulkoasiainministeriölle~~ Ulkoasiainministeriölle.

Mielihyvällä on todettava että Luxemburgissa sekä rahallinen että taloudellinen tilanne on kadehdittava. Työttömiä ei ole lainkaan, kommunisteja ei liioin, ja valtion budjetti on aktiivinen. Kahden vuoden kuluessa huomasi selvästi rakennustoiminnan lisääntyneen, yleisen hyvinvoinnin edelleen kasvaneen ja tyytyväisyyden vallitsevan, mikä on harvinaisuutena tällaisena pula-aikana todettava. Sain tilaisuuden myös erällä päivällisillä tavata maan johtohenkilöitä sekä sikäläiset virkaveljeni ja sain keskusteluissani heidän kanssaan vahvistuksen tälle käsitykselleni.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: ..... 5. ....

OSASTO: ..... 817. ....

ASIA: .....

Brysselissä olevan lähetystön rap. n:o 4.

Ministeri Holma.

9/6-33.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o

1001-355

Parisissa kesäkuun 14 p:nä 1933.

34 / 105 Sal 33

19/6-33 - 1

UASTO

Ulkoasiainministeriölle,

5 City
Helsinki.

Täten kunnioittaen ohellisena lähetan raporttini
"Belgia N:o 4", joka sisältää

O u c h y.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 4.

Parisi ssa 9 p:nä kesä kuuta 19 33.

34/105 Sal 33
 19/6-33
 5 C17

Asia: O u c h y .

Raportissani n:o 3 olen ilmaissut huolestumiseni siitä että Belgian hallituksen ehkä käy välttämättömäksi ryhtyä omien markkinoittensa suojelemiseksi eräisiin toimenpiteisiin, jotka voivat haitata Suomenkin kauppaa Belgian kanssa. Olen toiselta puolen alleviivannut, että tähänastiset toimenpiteet eivät sitä sen parempi ole tehneet.

Itse asiassa on vaikeata uskoa että Belgian hallitus nyt yhtäkkiä luopuisi tähänastisesta jyrkästä vapaakaupallisesta kannastaan. Oslon sopimus, Ouchyn sopimus sekä Belgian edustajien lausunnot monissa kansainvälisissä konferensseissa eivät tee äkkijyrkkää muutosta uskottavaksi. Jos Lontoon konferenssi epäonnistuu voi luonnollisesti tilanne kuitenkin muuttua; sama tulee olemaan asianlaita jos Belgian naapurit, lähinnä Saksa ja Ranska, kärjistävät nykyistä xenofobista kauppapolitiikkaansa.^{x)}

x x x

x) Hollannin uuden hallituksen esittäytymistilaisuudessa tekemä selitys, että sen mahdollisesti käy välttämättömäksi muuttaa tähän asti sovittamiaan kauppapoliittisia metoodeja voi tietysti myöskin käydä Belgiälle vaaralliseksi, jos sillä on tarkoitettu suojelutoimenpiteisiin ryhtymistä. En tunne tarpeeksi Hollannin uuden hallituksen taloudellista ohjelmaa, mutta yllämainittu lausuma on siellä täällä herättänyt huomiota.

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
 3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

Olen siitä saakka kun Ouchyn sopimus viime heinäkuulla allekirjoitettiin, valmistanut laajempaa raporttia tästä kiintoisasta kysymyksestä, ehtimättä kuitenkaan koskaan saattaa sitä lopulliseen kuntoon, minkä vuoksi olen tähän saakka tyytynyt, varsinkin viime syksyn kuluessa, erinäisiin huomautuksiin muiden raporttieni reunassa. Koska Ouchyn sopimuksen edellyttämät uudet yleiset kauppapoliittiset periaatteet varmasti Lontoossa tulevat keskustelun alaisiksi, ei ehkä sittenkään ole liian myöhäistä asiasta vielä puhua.

Olen koettanut tutustua myös kirjallisuudessa ilmenneisiin lausuntoihin koskien Ouchyn sopimusta. Luettelen käyttämästäni kirjallisuudesta - paitsi luonnollisesti itse tekstiä - seuraavat kirjoitukset:

Maurice MASOIN, L'accord d'Ouchy (Revue Belge N:o 15/9 1932);

Paul HYMANS (Belgian ulkoministeri), La convention internationale pour l'abaissement des barrières économiques (Bulletin Périodique de la Société Belge d'Etudes et d'Expansion N:o 86 = lokakuu 1932);

Yves LE TROCQUER, La convention d'Ouchy (samassa vihossa kuin edellinen);

Holger BECH, Ouchy-Konventionen (Nordisk Tidskrift for International Ret, osa 3, siv. 212 seur.).

Kolmessa ensimmäisessä tutkielmassa koetetaan todistella että Ouchyn sopimuksen kansainvälisesti tärkein periaate, nimittäin preferenssikohtelu, ei ole ristiriidassa yleisen suosituimuusperiaatteen kanssa, koska Ouchyn sopimus on avoinna kaikille. Allekirjoittaneella on kuitenkin se käsitys, ja sen ovat monet keskusteluni Brysselissä vahvistaneet, että Ouchyn sopimus syntyi enemmän taikka vähemmän kauniina eleenä, jonka tarkoitus oli kiinnittää kansainvälinen huomio uusiin mahdollisuuksiin kansainvälisen kauppapolitiikan alalla, ja että aloitteen ottajat eivät olleet tarpeeksi ehtineet valmistaa kysymystä eivätkä ennenkaikesta huolehtia siitä että sopimusta perusteiltaan ja ennenkaikesta seurauksiltaan oli tarpeeksi valaistu, jotapaitsi ei ollut olemassa mitään takeita ainakaan muun hallituksen yhtymie-

sestä. Myöskin siinä laajahkossa Belgian ulkopolitiikkaa koskevassa raportissa, jonka ulkoasiainvaliokunnan raportööri van Cauwelaert huhtikuussa t.v. jätti parlamentille (painotuote n:o 119) ja jonka olen aikoinaan eri kirjeessä ulkoasiainministeriölle lähettänyt, koetetaan kaikin tavoin selittää Ouchyn sopimuksen preferenssiperiaatteen ja entisen suosituimmuusperiaatteen olevan keskenään sopusoinnussa.

En rupea tässä juriidisesti pohtimaan tätä kysymystä - se jääköön juristien ja spesialistien tehtäväksi - enkä aio tehdä selkoa sopimuksen yksityiskohdista, joista silloinen Haagin ^{aikoinaan}asiainhoitajamme /jo on yksityiskohtaisesti raportoinut, tyydyn seuraavassa muutamiin huomautuksiin, todeten ensiksi että ylemmänä mainittu Holger Bech niinkään asettuu varsin skeptilliselle kannalle Ouchyn preferenssiperiaatteen soveltamiseen nähden käytännössä.

Mitä tulee Ouchyn sopimuksen mahdollisuuksiin saada uusia proselyytteja on meidän ensinnäkin todettava että Belgian ja Hollannin hallitusten kaikki tähänastiset toiveet ovat menneet karille. Eivät edes Skandinavianmaat ole katsoneet ajan tulleen luopua suosituimmuuden ehdottomasta soveltamisesta, ja varsinkin Ruotsi on vastannut jyrkästi kielteiseen suuntaan.

Erään muistaakseni Oslosta Ulkoasiainministeriölle saapuneen tiedon mukaan Englanti olisi protestoinut Ouchyn sopimusta vastaan. Tietojeni mukaan asienlaita ei ole varsin niin, vaan on Englannin hallitus vastauksessaan ilmoittanut ei voivansa Ouchyn sopimukseen yhtyä, koska se edelleen pitää kiinni suosituimmuusperiaatteesta. Samoin on vastannut Ranska, mikä itse asiassa on merkillistä, koska Ranska itse nykyään sovelluttaa suosituimmuutta vain ehdollisesti.

Ouchyn sopimuksen houkuttelevaisuus ei suinkaan liioin lisääntynyt siitä että sekä Hollannin että Belgian hallitukset vähän ennen kuin Ouchyn sopimus heidän kesken astui voimaan hu-

mattavasti nostivat tullejaan, ja että Belgia erinäisistä syistä, joihin tässä en voi puuttua, Saksalle teki hiiliin nähden suurempia myönnytyksiä kuin Hollannille.

Olen lukuisissa keskusteluissani Brysselissä, valaistakseni Ouchyn sopimuksen soveltamisen vaikeuksia, käyttänyt esimerkkinä sellaista tapausta että esim. Ruotsi siihen liittyisi. Silloinhan muut Skandinavianmaat ja Suomi kohta vaatisivat Ruotsilta suosituimmuuden perustuksella samanlaista kohtelua kuin minkä Ruotsi on myöntänyt Belgialle ja Hollannille. Jos Ruotsi tästä kieltäytyisi aiheutuisi siitä täydellinen kaaos pohjoismaiden keskinäisissä kaupassuhteissa, mikäli muut maat kuin Ruotsi kieltäytyisivät sopimukseen liittymästä. Taikka jos Suomi siihen liittyisi niin luonnollisesti Venäjä, joskaan sillä ei olisi suosituimmuutta, tulisi meiltä heti vaatimaan samaa kohtelua, jota vaatimusta se suurvalta-asemansa perustuksella voisi perustella.

Näihin esimerkkeihin vyöryvästä lumipallosta en ole koskaan Belgian ulkoministeriössä saanut tyydyttävää vastausta. Olen myöskin kysellyt mikä heidän mielestään olisi Suomen regionaalinen asema jos Eurooppa jakautuisi regionaalis-preferentiaaliin sopimusryhmiin, Suomen joka ostaa eniten Saksasta, myy eniten Englantiin, on läheisissä poliittisissa ja kaupallisissa suhteissa toiselta puolen Skandinavianmaihin mutta myös toiselta puolen Baltianmaihin ja jonka aina on otettava huomioon suhteet Moskovaan. Tähänkään kysymykseen ei kukaan ole koskaan vastannut.^{x)}

Mutta myöntää täytyy että Ouchyn sopimuksen preferenssi-periaate tekee edistysaskeleita. Puhumatta siitä että Saksan ja Itävallan taloudellinen Anschluss-ehdotus loppujen lopuksi perus-

---

x) Väärinkäsitysten välttämiseksi huomautan, etten näitä esimerkkejä ole esittänyt siinä valossa että Suomen liittyminen Ouchyn sopimukseen olisi mahdoton enkä ole liioin millään tavalla antaisipoinut Hallitukseni mahdollista kantaa. Olen käyttänyt niitä ainoastaan valaistakseni tilannetta reaalisiin tapauksiin.

tui samoihin periaatteisiin, että Ottawan kokous niinkään ei rakentunut millekään muulle kuin preferenssiperiaatteelle ja että samoin Stresan kokous viime syyskuussa pohti samoja kysymyksiä valmistuen tietä yksityisille preferenssisopimuksille, on syytä palauttaa mieleen, että itse asiassa Euroopassakin jo on viime kuukausina solmittu joukko sopimuksia, jotka rakentuvat tälle periaatteelle tai joissa tämä periaate ainakin on otettu huomioon. Sellaisia ovat esim. Belgian ja Sveitsin kauppasopimus, eräs äskettäinen Puolan ja Itävallan välinen sopimus, Ranskan ja Itävallan puutavarasopimus,^{x)} Unkarin ja muistaakseni Bulgarian äskettäinen kauppasopimus y.m. Belgialais-hollantilaisen sopimusehdotuksen esittelyssä Belgian Kamarille mainitaan nimenomaan, että seitsemän eurooppalaista valtiota jo on muodossa taikka toisessa äskettäisissä sopimuksissaan tämän periaatteen hyväksynyt.

Minulle on äskettäin Belgian ulkoministeriössä nimenomaan sanottu että joskin Ouchyn sopimuksen edistysaskeleet sinänsä eivät vielä ole nähtävissä, Belgian hallituksen käsityksen mukaan la vérité est en marche ja että Belgian hallitus Lontoossa aikoo esittää tähän suuntaan käypiä periaatteita.

x
x

Olen monasti, osaksi Ouchyn osaksi muussa yhteydessä, raporteissani huomauttanut siitä että Belgian ja Hollannin välillä viime vuosina kädyt neuvottelut kelpaisivat kaikille esimerkiksi ja että kauan heidän välillään vallinnut hankaustilanne viime aikoina on saatu varsin huomattavasti paranemaan. Näitä kysymyksiä, joista luonnollisesti vielä tärkeämpi on kysymys Belgian ja Hollannin välisten entisten valtiollisten sopimusten uusimisesta - kysymys joka vain odottaa opportuunista hetkeä

---

^{x)} Tämän sopimuksen johdosta tosin ainakin Suomi, Ruotsi ja Tšekkoslovakia ovat ilmoittaneet eriävän periaatteellisen kantansa.

tullakseen jälleen akuuttiseksi -, en tällä kertaa rupea tässä laajemmin selostamaan vaan koetan analysoida Belgian ja Hollannin välillä helmikuun 20 p:nä solmittua uutta kauppasopimusta, joka piakkoin tulee asianomaisissa parlamenteissa käsiteltäväksi. Sekä Belgian ja Hollannin välisten suhteiden yleensä kuten erikoisesti otsakeasian kannalta tämä sopimus ansaitsee erikoista huomiota.

Sopimuksen esittelyssä Belgian Kamarille sanotaan että vuoden 1932 alussa neuvottelujen alkaessa vanhan v. 1863 solmitun kauppasopimuksen uusimisesta tehtiin puolelta ja toiselta joukko ehdotuksia, kunnes kuitenkin lopuksi havaittiin käytännöllisimmäksi koettaa aikaansaada sopimus tähänastisia kauppapoliittisia periaatteita silmällä pitäen. Tähän sopimukseen tuli liittyä joukko tullialennuksia molemmiin puolin.

Kun sitten heinäkuussa 1932 Hollannin, Belgian ja Luxemburgin hallitusten edustajat Ouchyssa allekirjoittivat tunnetun sopimuksen - on kuvaavaa tämän sopimuksen syntyhistorialle ja sen äkkinäisyydelle että se katkaisi siihenastiset belgialais-hollantilaiset kauppasopimusneuvottelut, seikka joka vahvistaa minua uskossani että kysymystä oli varsin vähän valmisteltu - kävi välttämättömäksi alottaa sopimusneuvottelut uudelta pohjalta. Päätettiin luopua tariffiliitteistä, joita siihen saakka oli ajateltu, ja solmia sopimus ilman sellaisia jättäen kuitenkin mahdollisuus auki myöhemmin uudelleen ryhtyä tariffineuvotteluihin. Ouchyn sopimuksen toinen periaate, joka määräsi tullien asteettaisen alenemisen 10 %:lla vuosittain viiden vuoden kuluessa, teki luonnollisesti tällaisen toimenpiteen välttämättömäksi.

Uusi sopimus on tosin rakennettu täydelliselle ja ehdottomalle suosituvuusperiaatteelle noudattaen tullikysymyksiin nähden Kansainliiton taloudellisen komitean hyväksymää formulaa, joka jo esiintyy Belgian ja Sveitsin välisessä kauppasopimukses-

sa. Mutta kun Sveitsin sopimuksessa suosituimmuusperiaatetta on "täydennetty" "par la dérogation au traitement de la nation la plus favorisée pour le cas d'accords collectifs ouverts à tous les pays", mikäli nämät sopimukset ovat solmitut Kansainliiton suojassa, belgialais-hollantilainen sopimus ulottaa tämän poikkeuksen sellaisiinkin kollektiivisiin sopimuksiin, joita ei ole solmittu Kansainliiton suojassa, kuitenkin ehdolla että ne ovat Kansainliitossa rekisteröitävät. Lienee syytä tähän lainata koko kyseessä oleva artikla (I, mom. 5,2):

"Il est entendu, en outre, que la clause de la nation la plus favorisée ne pourra être invoquée par les Hautes Parties Contractantes pour obtenir des droits ou privilèges nouveaux qui seraient accordés à l'avenir par l'une d'elles dans des conventions collectives auxquelles l'autre ne participe pas, si lesdites conventions sont enregistrées à la Société des Nations et ouvertes à l'adhésion des Etats. Toutefois, le bénéfice des droits ou privilèges envisagés pourra être revendiqué par la Partie intéressée, si lesdits droits ou privilèges sont stipulés également dans des conventions autres que les conventions collectives répondant aux conditions ci-dessus ou encore si la Partie qui en réclame la jouissance est disposée à accorder la réciprocité de traitement".

Ouchyn tapaisten sopimusten mahdollistuttamista edistää osaltaan myös artikla II. Siinä luetellaan tähänastisissa sopimuksissa tavalliset poikkeukset suosituimmuudesta tuonti- ja vientikieltoihin nähden, mutta niiden kantavuutta toiseen sopimuspuoleen nähden vähentävät erinäiset erikoismääräykset.

Vielä ansaitsee huomiotamme artikla III, joka koskee Osloa ja joka kuuluu:

"Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à ne pas procéder à l'augmentation de leurs droits de douane ou à l'établissement de nouveaux droits de douane, ni à prendre d'autres dispositions susceptibles d'affecter leurs échanges réciproques, notamment dans le domaine des formalités douanières ou des marques de qualité, sans s'être donné réciproquement

communication des projets ou des décisions qui y sont relatifs, au moins 15 jours avant la date prévue pour la mise en vigueur des mesures envisagées. Si la communication n'est pas faite plus de 20 jours avant la mise en vigueur, elle doit être transmise télégraphiquement. La Partie qui projette la mesure dont il s'agit pourra exiger que sa communication ait un caractère confidentiel.

Si la Partie qui reçoit la communication visée à l'alinéa 1 estime que la mesure projetée est de nature à lui porter préjudice, elle aura la faculté, au cours des 10 jours suivants, de proposer, le cas échéant, les modifications qu'elle jugerait utiles pour la sauvegarde de ses intérêts.

Si, après un examen attentif des propositions qui lui sont ainsi faites, la Partie en cause ne peut les agréer, elle aura le droit, sans autres formalités, de mettre en vigueur la mesure qu'elle projette, un mois après le jour de la communication visée à l'alinéa 1. Elle devra toutefois, le jour même, en aviser télégraphiquement l'autre Partie.

Si, pour des motifs exceptionnels, une mesure devait être mise immédiatement en vigueur, la Partie qui l'a décrétée en avisera l'autre Partie télégraphiquement, le jour même. Celle-ci aura, néanmoins, la faculté, au cours des 10 jours suivants, de proposer éventuellement les modifications qu'elle jugerait utiles pour la sauvegarde de ses intérêts. Après un examen attentif des propositions qui lui sont ainsi faites, la Partie en cause fera connaître sa décision au plus tard un mois après.

Si, à l'expiration du délai d'un mois, prévu tant à l'alinéa 3 qu'à l'alinéa 4, aucun arrangement n'est intervenu, la Partie qui se croit lésée aura le droit de dénoncer le présent arrêté moyennant un préavis de deux mois."

Jos kohta Belgian ja Hollannin hallitusten hyvä tahto niinhyvin tässä sopimuksessa kuin muissakin kysymyksissä on saanut ilahuttavia muotoja, on kuitenkin toiselta puolen todettava että regionaalis-preferentiaalisten sopimusperiaatteiden sovelluttaminen jo näiden kahden naapurimaan välillä tuottaisihan-kaluuksia, joiden luku ja suuruus luonnollisesti kasvaisikuta laajemmin niitä sovitetaan. Tämän valaisemiseksi kiinnitän huomiota vielä seuraavaan.

Belgian ja Hollannin välinen kauppavaihto on jotenkin tasapainossa. Tämä luonnollisesti helpottaa näiden maiden välis-tä lähentelyä kauppapolitiikan alalla ja helpottaa sen prefe-rensijärjestelmän voimaantumista näiden maiden välillä, joihin Ouchyn sopimus ja tekeillä oleva kauppasopimus avaavat tien.

Kun Belgia v. 1830 itsenäistyi irtautuen Hollannista, siihenastisen yhtenäisen taloudellisen territorin brutaali kah-tiajako aikaansai luonnollisesti aluksi huomattavan hämmingin niiden talouselämässä. Senjälkeen molemmat maat ovat kulkeneet taloudellisesti siinä määrin omia teitään, että tällä hetkellä voi sanoa Hollannin pääasiallisesti olevan maanviljelysmaan, Bel-gian sensijaan teollisuusmaan. Jossain määrin molempien maiden talouselämä toistaan täydentää, mikä ehkä olisi omiaan helpot-tamaan lähentelyä, olkoon että Pohjois-Belgian flaamilainen maan-viljelysväestö ainakin aluksi suuresti kärsisi tullionionista tai kaiken tullisuojan poistamisesta.

Hollannin tuonti Belgiasta muodostaa ainoastaan 11. osan Hollannin koko tuonnista. On todennäköistä että tullirajan vä-heneminen maiden välillä antaisi Belgialle mahdollisuuksia lisä-tä teollisuustavarainsa vientiä sekä Hollantiin että sen siirto-maihin.

Hollannin ja Belgian kauppa muodostaa yhteensä 5,2 % maailman koko kaupasta, minkä luvun merkitys, katsoen kyseessä olevien maiden pienuuteen, käy paraiten ilmi kun muistamme et-tä Saksan osuus maailmankaupassa ei ole kuin 9,1 %, Ranskan 6 %.

Kanadan 3,4 %, Japanin 3 %, Italian 2,4 % j.n.e. Jos Skandinavian kolme maata yhtyisi Ouchyn sopimukseen, muodostaisivat muut viisi maata yhteensä 8,6 % maailmankaupasta mikä, varsinkin katsoen näiden maiden taloudellisesti, poliittisesti ja sivistyksellisesti korkeaan tasoon, olisi huomattava tekijä maailman taloudessa. Oslon vallat, Suomi niihin luettuna, muodostavat siis yhteensä n. 9 % koko maailmankaupasta.

Taloudellinen lähestyminen Belgian ja Hollannin välillä helpottaisi luonnollisesti myöskin kaikkia kulkuneuvoja ei ainoastaan näiden maiden välillä vaan samalla näiden maiden ja Euroopan useiden muiden maiden kesken (kanavat, rautetiet y.m.)

Toiselta puolen on olemassa Belgian ja Hollannin kauppaelämän ja kauppalaainsäädännön välillä huomattavia eroavaisuuksia.

Ensiksikin ovat Belgian tullit kiinteät, jotavastoin Hollannin tullit ovat lasketut ad valorem.

Belgiassa sekä hiili että vilja, kauraa lukuunottamatta, ovat tullivapaat, jotavastoin Hollannissa on voimassa molempiin näiden 10 % tulli ad valorem.

Hollannissa aksiisijärjestelmä on paljon laajempi kuin Belgiassa: Hollannissa aksiisit muodostavat kolmannen osan valtion tuloista, Belgiassa sitävastoin ainoastaan 10 % j.n.e.

En lupa kysyä eikä näissä olosuhteissa ja kaikkeen ylläsanottuun viitaten vaara ole tarjolla, että suosituimmuusperiaatteesta luopuminen veisi meidät vielä suurempaan kauppapolitiiseen kaokseen kuin on se joka nykyään maailmassa vallitsee. Suositumuuden sijalle näet ei ole toistaiseksi pantavana mitään koettua vaan ainoastaan sellaisia periaatteita joita Genèveissä ja muualla teoreettisesti on suunniteltu mutta ei vielä käytännössä koettu. Jos Lontoon kokous tässä suhteessa voi aikaansaada selvyyttä, ei kokous ole oleva turhaan työskennellyt.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5

OSASTO: C17

ASIA: .....

Prusselissa olevan lähetyskon. rap. n:o 5.

Ministeri Holma.

Pariisi 3/7 1933.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o 1112-397

Työvaliok.

Pariisissa heinäkuun 5 p:nä 1933.

35	105	rec	33
10/7.33			
5	017		

Ulkoasiainministeriölle,

H e l s i n k i.

Lähetän tämän ohella kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle raporttini Belgia N:o 5, joka sisältää:

Kauppasuhteemme Belgiaan.

A. Holma

Salainen.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 5.

Pariisi ssa 3 p:nä heinä kuuta 19 33.

ULKOASIAIN	
35/105/ae	33
10/8-33	
5	C17

Asia: Kauppasuhteemme Belgiaan.

Käväsin juhannuksen alla muutamaksi päiväksi Belgiassa vakuuttautuakseni siitä ettei mitään uusia toimenpiteitä ole pelättävissä vientiimme nähden Belgiaan.

Vaikutelmani keskusteluistani oli se, että vapaakaupalliset aatteet yhä edelleen Belgian johtavissa piireissä ovat voitolla, jos kohta Belgian hallituksen on ollut pakko eräillä aloilla, varsinkin maa- ja karjataloustuotteiden suhteen, puolustaa omia markkinoitaan vahvoja naapureitaan vastaan. Tätä minulle erikoisesti alleviivattiin ulkoministeriön kauppaosastolla. Samoin minulle kerrottiin että kun oli kysymys sen asetuksen sovelluttamisesta joka myöntää hallitukselle oikeuden kontingentoida karjatalouteen kuuluvia tuontitavaroita, ulkoministeri Hyman allekirjoitti asetuksen sillä nimenomaisella edellytyksellä että se ei saa koskea juustoa. Näinollen on juustomme vienti Belgiaan edelleen taattu.

Juustoon nähden on tosin pantu voimaan pieni taxe de transmission, mutta ensinnäkin tämä maksu ei ole suurempi kuin noin 50 ctm. kilolta ja toiseksi se kohdistuu kaikkeen juustoon, myös kotimaiseen, ollen siis puhtaasti fiskaalista laatua.

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaaedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

Olemme koettaneet viime kuukausina tuoda Belgiaan suomalaisia kinkkuja ja olisi niillä varmasti huomattava menekki. Tämän tuonnin jatkuvaisuus on tällä hetkellä vaaranalainen, koska siihen kohdistuu kontingenttijärjestelmä, mutta toiveita on että saamme sopivan asiamiehen kautta tämänkin kysymyksen järjestymään. Tähän saakka ei ole tuotukaan muuta kuin parisensataa kinkkua koetteeksi, joten kysymys on aivan vähäpätöinen muiden täydellistä vapautta nauttivien vientitavaroittemme rinnalla.

Kananmunien tuonnin kontingentoimisesta on puhuttu, mutta mitään ei ole toistaiseksi päätetty.

x   x

Koska oli liikkunut huhuja siitä että sanomalehtipapereita ruvettaisiin ahdistamaan Belgiassa ja koska ministeri Procopé oli pyytännyt minua asiaa valvomaan, puhuin myöskin siitä Brysselissä käydessäni sekä ulkoministeriössä että asianomaisten agenttien kanssa. Sain täyden vakuuden siitä, ettei sellaista toimenpidettä ole ajateltu, ^{vaikka} ~~jos kohta~~ Belgian oma paperiteollisuus toimii hyvin vaikeissa olosuhteissa, tosiasia jota ei käy kieltäminen, jos kohta on lupa kysyä missä määrin paperiteollisuus Belgiassa on luonnollinen teollisuudenhaara.

Ministeri Procopé kertoi Lontoossa uudelleensa asiaa myös Belgian ulkoasiainministeriltä itseltään sekä ulkoasiainministeriön pääsihteeriltä, ja olivat molemmat puhuneet ylläkerrottuun henkeen.

x   x

Käydessäni ulkoasiainministeriön traktaattiosaston johtajan luona toukokuun puolivälissä, tämä lausui toivomuksenaan, mistä myöskin kohta Herra Ulkoasiainministerille ilmoitin, että Suomi osallistuisi Oslo-valtioitten kokoukseen Tukholmassa toukokuun

lopulla, minkä kokouksen tarkoituksena oli valmistella Lontoon kokouksessa esille tulevia kysymyksiä.

Käydessäni hänen luonaan uudelleen kesäkuun 20 p:nä hän valitti ettemme olleet Tukholmaan saapuneet. Sanoin tietäväni vain, että hallitukseni katsoi parlamentin ratifioinnin yhtymisellemme välttämättömäksi, mutta lisäsin kuullesseni että vaikeuksia olisi eräiden Oslo-valtioitten taholta tehty yhtymisemme nähden protokollaan. Tähän herra Suetens vastasi Tanskan todella tehneen alussa vaikeuksia, mutta kysymyksen nyttemmin olevan aivan selvän. Kuitenkin Suetens lisäsi seuraavan mielestäni kiintoisan huomautuksen: "On totta myös, että vastauksessamme koskien Suomen mahdollista osanottoa huomautimme täältä että jos kohta Oslon sopimus on avoinna kaikille valloille, näiden mahdollinen yhtyminen siihen ei saisi eo ipso merkitä sitä että niiden edustajat halutaan osallistumaan varsinaisten Oslo-valtioitten kokouksiin. Niinpä esim. olisi meille mahdotonta suostua siihen että jos Venäjä yhtyi, sen edustajat saisivat ottaa osaa näihin kokouksiin. Olemme senvuoksi vastauksessamme - Suomen yhtymisenhän oli presedenssitapaus - alleviivanneet tätä periaatetta samalla kuitenkin lisäten, että mitä Suomeen tulee se on tervetullut kokouksiimme, ja että me otamme sen edustajat vastaan à deux mains".

Olen katsonut olevan syytä tästä mainita.

Edelleen herra Suetens kertoi Oslo-valtioitten kokoontuvan ensi kerran Brysseliin Lontoon kokouksen jälkeen. Hän toivoi allekirjoittaneen saapuvan silloin Brysseliin siellä akkreditoitun lähettilään ominaisuudessa.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17.

ASIA: _____

Prusselissa olevan lähetystön rap. n:o 6.

Ministeri Kolm.

21/9 1933.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

Pariisissa

syyskuun 23 päivänä 1933.

N:o

1466-536

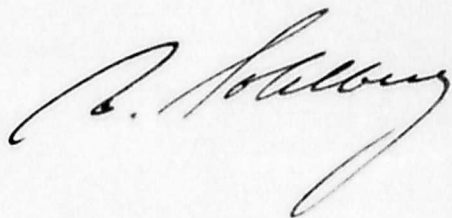
ULKOASIAINMINISTERIÖ		
51/108ne		33
26/9-33		L.M.
RYHMÄ		ALUE

Ulkoasiainministeriölle, 5 C17

Helsinki.

Lähetän täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle ministeri Holman Brysselissä olevan lähetystön raportin N:o 6, joka sisältää Puutavara Belgiassa.

V.a. Asiasuositaja:

B r y s s e l i . . . . . S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 6.

Brysseli ssa 21 p:nä syyskuuta 1933.

51 108 re.		28
269-33		
5	017	

Asia: Puutavara Belgiassa.

Tulin äskettäin Brysseliin, osaksi koska muutenkin tavallisesti vietän syyskuussa pari viikkoa täällä, osaksi myös koska minulla oli epävarma tunne siitä, että Belgiassa suojelupoliittikka voittaa alaa. Tässä suhteessa, sen pahempi, en pettyntykään. Jos kohta Belgiassa toistaiseksi ainoastaan 35 tuontitavaraa on kontingentoituna, mikä on minimaalista Ranskan 1.800 kontingentoidun artiklan rinnalla, on kuitenkin pelättävissä, että Belgian hallitus yhä enemmän on pakoitettu kallistamaan korvansa niiden piirien puoleen, jotka vaativat suojelua kotimaan sekä maanviljelykselle että teollisuudelle.

Venäläisen puutavaran alkaessa pari kolme vuotta sitten häiritä Belgian markkinoita nousi ensimmäinen vaatimus toimenpiteisiin ryhtymiseksi, ulkomaalaista puutavaraa vastaan. Saimme sen silloin estetyksi mutta viime vuoden elokuussa oli, kuten muistettaneen, jo olemassa täällä täydellinen ehdotus kaikenlaisen puutavaran kontingentoimiseksi. Ulkoa ja kotoa tulleen painostuksen vuoksi edellinen hallitus syksyllä, juuri ennen kaatumistaan, päättikin, ettei mitään uusia kontingenteja enää pantaisi. Tähän raukesivat silloiset yritykset saada puutavaran

Jakelu [kirjainin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

tuonti rajoitetuksi, mutta Belgian puutavaran tuottajat eivät ole olleet laiskoina. He ovat nyt saaneet uuden argumentin vaatimuksilleen sen kautta, että venäläistä puutavaraa on kevästä lähtien odottamatta alkanut uudelleen tulla tämän maan markkinoille, tehden, kuten jo eräässä raportissani olen maininnut, huomattavaa hallaa meillekin puhumattakaan Belgian omasta puutavarateollisuudesta, joka nyt kaksinverroin vaatii suojelutoimenpiteitä. Tämän lisäksi tulee, että - minkä vasta nyt olen saanut tietää - Belgian nykyinen pääministeri itse on kiinnostunut puutavarasta ollen erään huomattavan puutavara-association puheenjohtaja!

Saapuessani Brysseliin puutavara-ala näytti vielä täysin rauhalliselta, mutta kuultuani vapaaherra Wreden kautta, että englantilainen puutavaralehti 9/9 oli sisältänyt pienen uutisen, jonka mukaan neuvotteluja olisi käyty Belgian hallituksen ja puutavarapiirien kesken, käännyn heti ulkoministeriön kauppaosaston puoleen, jossa minulle peittelemättä myönnettiin suojelutoimenpiteitä harkittavan. Eilen istuin samalla osastolla parisen tuntia neuvottelemassa asiasta, ja olen ollut kosketuksissa monien asiasta kiinnostuneiden henkilöiden kanssa. Merkillistä kyllä tšekäläiset virkaveljeni ja puutavarapiirit yleensä eivät uskoneet huhuun vaan luulivat kyseessä vain olevan uuden yrityksen puutavaran tuottajien puolelta, kuten niin monasti ennen. Sen pahempi on asiassa kuitenkin tällä kertaa perää.

Osaksi kaiketi Englannin markkinain vaikeutumisen vuoksi venäläistä puutavaraa on alkanut viime kuukausina hakeutua yhä enemmän Belgian markkinoille.^{x)} Vuoden alussa luultiin, että sa-

x)

Tähän ilmiöön on kyllä myös osaltaan vaikuttanut se abnormi tilanne että muudan suurimpia tšekäläisiä agenttifirmoja luonnottoman suurilla luotoilla avustaa erästä gentiläistä ostajaa joka ostaa venäläisiä tukkeja ja itse ne sahaa. On surkeata todeta että sama firma samaan aikaan edustaa eräitä suuria suomalaisia vientiliikkeitä.

hattua tavaraa ei Venäjältä tulisi Belgiaan tänä vuonna enemmän kuin noin 45.000 stds. Tähän päivään mennessä on kuitenkin luottamuksellisen antwerpeniläisen tiedon mukaisesti sitä tullut jo 89.000 stds. Mitä taas tulee kaivospölkkyihin panen oheen liitteen, josta käy ilmi, miten tuonti Venäjältä katastrofaalisesti on nousemassa. Tästä taulukosta ilmenee, että Suomen osuus Belgian kaivospuiden tuonnista oli

vuonna	1930	44,33 %
"	1931	48,40 %
"	1932	45,45 %

sen laskiessa tämän vuoden ensi puoliskona 32,35 %:iin. Venäjän tuontiosuus taas oli

vuonna	1930	-
"	1931	16,50 %
"	1932	26,57 %

ja tämän vuoden ensi puoliskona kokonaista 41,20 %.

Tämä venäläisen puutavaran tuonnin luonnoton nousu on tietysti herättänyt Belgian puutavaran tuottajissa suurta huolestumista, jonka vuoksi Brysselissä toimiva "LIGUE POUR LA DEFENSE DE LA MAIN D'OEUVRE BELGE ET DE LA PRODUCTION BELGE" kirjelmällään viime kuun 29 p:ltä pääministerille esiintoi valituksensa ja pyysi nimenomaan, että venäläisen puutavaran tuontia rajoitettaisiin. Siihen pääministeri vastasi lyhyellä kirjelmällä tämän kuun 1 p:ltä, jossa hän sanoo m.m., että kysymys, varsinkin koskien venäläisen puutavaran tuloa maahan alihintoihin, par'aikaa on tutkimuksen alaisena (molemmat nämä kirjeet ovat painetut Antwerpenissä ilmestyvän "L'ECHO DES BOIS" nimisen lehden n:ossa 36 t.k. 3 p:ltä).

Täkäläinen ulkoministeriö, joka luonnollisesti, katsoen Belgian viennin suureen merkitykseen maan talouselämälle, tekee kaikkensa estääkseen kontingenttien voimaan panoa, on nytkin viimeiseen saakka vastustanut puutavaran tuonnin rajoittamista, mutta on, katsoen puutavarapitäjissä vallitsevaan kieltämättömän

suureen pulaan, päättänyt hallitukselle ehdottaa, että vain kaivospölkkyt toistaiseksi kontingentoitaisiin, jolloin lähtökohdaksi otettaisiin edellisten vuosien - erään luotettavan lähteen mukaan neljän viimeisen vuoden - keskiarvo, josta mahdollisesti vähennettäisiin kymmenisen prosenttia. Pääkonsulinvirastomme Antwerpenissä on saanut tietää erittäin luotettavasta lähteestä, että tämän ehdotuksen mukaan meidän osuutemme ensi vuodeksi tulisi olemaan 275.000 m³, joka jotenkin tarkalleen vastaisi viimevuotista tuontiamme ja luultavasti ylittäisi sitä määrää, mihin tänä vuonna näymme pääsevän. Luonnollista on, että jos tällainen laskuperusta otetaan pohjaksi, venäläisten kaivospölkkyjen tuonti rajoittuisi paljoa pienempään määrään.

m.m. ulkoministerin

Olen keskusteluissani virenomaisien /kanssa, joita päivittäin jatkan, tuonut esille kaikki ne argumentit, joita olen Ranskassakin käyttänyt ja joita minun tässä on turha uusia. Olen luonnollisesti myöskin viitannut siihen, että jos venäläinen puutavara häiritsee markkinoita, toimenpiteet olisi yksinomaan kohdistettava siihen, varsinkin kun Belgian ja Venäjän välillä ei ole olemassa kauppasopimusta, mikä siis mahdollistuttaisi esim. tullin korottamisen Venäjän osalta. Olen myöskin viitannut siihen epäloogillisuuteen, joka piilee siinä, että toisella kädellä koetetaan houkutella venäläinen kauppa Hampurista tänne ja toisella kädellä ryhdytään toimenpiteisiin sen epäkohdan poistamiseksi, joka aiheutuu kuhertelemisesta Moskovan kanssa. Tiedän, että hallitukselle on ehdotettu puutavarataholta vain Venäjään kohdistuvia toimenpiteitä, mutta että hallitus ei suostu diskriminoimaan venäläisiä. Tässä piilee selvästi pelko suututtaa Moskovaa, jonka kasvava poliittinen merkitys Euroopassa kummittelee. Toimenpiteet venäläistä puutavaraa vastaan olisivat sitä luonnollisemmat ottaen huomioon, että Belgian vienti Venäjälle on paljoa pienempi kuin päinvastoin. Olen edelleen huomauttanut, mi-

ten kontingentoiminen herättäisi suurta paheksuntaa Suomessa jonka puutavaranvienti Belgiaan vuosisadan kuluessa on ollut säännöllinen ja pysynyt normaalissa määrässä, kotimarkkinointa häiritsemättä.

Olen myöskin kiinnittänyt huomiota siihen, että kun suunnitellut toimenpiteet jos ne pannaan voimaan kaiken todennäköisyyden mukaan tulevat osoittautumaan tuloksettomiksi, puutavara-piirit ehkä jo puolen vuoden kuluttua vaativat uusia toimenpiteitä, kuten on käynyt Ranskassa, jonka lisäksi täälläkin olen kiinnittänyt huomiota siihen - vaikka sitä luonnollisesti vielä ei uskota - että jokainen toimenpide ulkomaista puutavaraa vastaan ajan pitkään kohdistuu myöskin kotimaiseen tuotantoon ja puutavaraan ja sen kysyntään yleensä.

Ei ole vielä edes varmaa, tuleeko ulkoministeriön ehdotus hyväksytyksi hallituksessa. On olemassa sekin mahdollisuus, että hallitus haluaa kohta pitemmälle meneviä toimenpiteitä. Tämän vuoksi olen hälyyttänyt myöskin ruotsalaisia ja virolaisia, joita kiinnostaa sahatavara näillä merkkinöillä.

Onneksi meillä on vielä jonkun verran armonaikaa toimia, koska Belgian hallituksen on pakko ensiksi pyytää Belgredin, Pragin, Berlinin ja Haagin hallituksilta lupa tällaisiin toimenpiteisiin, Belgian sopimuksissa näiden maiden kanssa kun on säädetty, ettei kontingenttejä panna voimaan ilman asianomaisten hallitusten suostumusta. Mainituista maista vain Saksa ehkä tekee vaikeuksia sitä suuremmalla syyllä, kun Belgialla par'aikaa on Saksen kanssa muitakin samantapaisia neuvotteluita käynnissä, varsinkin koskien hiiliä. Ulkoministeriössä näytiin kuitenkin ol-tavan siinäkin suhteessa toivorikkaita.

Jään tänne vielä muutamaksi päiväksi ja teen kaikkeni pelastaakseni mitä pelastettavissa on.

Työtäni vaikeuttaa luonnollisesti se seikka, että meidän

ostomme täältä ovat paljoo pienemmät kuin päinvastoin. Sen lisäksi Belgian hallitus näkyy olevan pahoillaan Suomen puolustusministeriön päätöksestä olla ostamatta eräitä armeijalle tarvittavia artikloja muualta kuin Englannista ja Amerikasta. Kuten jo tämänpäiväisessä salasähkeessäni No 123 mainitsin, minulle jätettiin tästä asiasta promemoria, jonka samanaikaisesti lähetän ulkoministeriölle eri kirjeenä. Täällä katsotaan, että moinen päätös on kaupan vapauden rajoittamista, kun vapaata kilpailua täten vaikeutetaan. Kuten jo sähkeessäni huomautin, olisi erinomaisen hyvä, jos voisin Belgian hallitukselle tässä suhteessa antaa rauhoittavia selityksiä.

Olen luonnollisesti myöskin huomauttanut siitä, että Belgian ja Suomen välisen kaupallisen tasapainon puute suurelta osalta riippuu siitä, että Suomen vientiteollisuus toimii paljoo tehokkaammin tavarensa propagandoinniseksi kuin monet kontinentin maat, enkä voinut olla varovaisesti viittaamatta siihen, miten vähän "LEOPOLDVILLE"n" käyntiä Suomessa oli valmisteltu. Tämä ulkoministeriössä myönnettiin oikeaksi, mutta huomautettiin, ettei paraskaan propaganda kykene mihinkään, jos etukäteen on perisatteellisesti päätetty ostaa eräitä tärkeitä tavaroita vaan määrättyistä maista.

x

x

x

Muita vientitavaroitamme ei ainakaan tällä hetkellä näy uhkaavan vaara. Myös voista olen täällä puhunut, ja toivon siinä suhteessa jotain voivani saada aikaan. Siitä puhun myöhemmin toisessa yhteydessä.

x

x

x

22.9. Kun ylläoleva oli kirjoitettu kävin tänään sekä maanviljelys- että kauppaministerien puheilla. Edellinen lupasi "formellement" että Suomeen nähden kontingentti, jos sellainen pannaan, tulee vain teoreettiseksi huomauttaen että toimenpide todellisuudessa kohdistuu venäläiseen puutavaraan. Jälkimäinen, jonka kanssa keskustelu muutenkin oli kiintoisa, lupasi olla "asianajajani hallituksen istunnossa." Täs_tä huolimatta olen edelleen huolissani, sillä kontingentti 100 - prosenttisenakin, häiritsee kaupan vapautta. Sitäpaitsi molemmat ministerit olivat olleet lomalla eivätkä olleet aivan selvillä kysymyksen viime käänteistä.

Ennenkaikkea pelkään pääministerin itsepäisyyttä ja hän näkyy ottaneen tämän asian erikoisesti hoidettavakseen. Pääministeri on Iteliassa eikä palaa ennenkuin kuun vaihteessa: hallituksen seuraava istunto on 4/10; siinä asia luultavasti tulee esille. Eilen aterioin Antwerpenin kauppakamarin presidentin, meilläkin tunnetun hra Jussiantin kanssa, joka on huomattava tekijä Belgian kaupallisessa elämässä. Puutavaran ostajana hänen intressinsä ovat puolellamme. Hän on viime vuosina varustanut ministeriöt raporteilla puutavarasta, niin nytkin. Hänkin näkyi pelkäävän pääministerin kantaa ja aikoo pyrkiä tämän puheille ennen 4/10. Ehkä myös itsekin palaan tänne päiväksi juuri sitä ennen puhutellakseni pääministeriäkin. - Ruotsin lähettiläs palaa tänään lomalta, mutta Ruotsia eivät koske kaivospölkkyt joten hän ei tee mitään jos hänelle vakuutetaan kontingentin kohdistuvan vain niihin.

Tahdon täydellisyysden vuoksi vielä mainita että löytyy niitäkin jotka tervehtisivät ylempänä mainitun tapaista kontingenttia Suomelle edullisena, koska se estäisi venäläisen kilpailun ja takaisi meille varman joskin maksimirajaisen me-
nekin, joka varsinkin kaivospölkkyihin nähden nyt on alenemassa.

H Holma

(R. H. Holma)

K a i v o s p u i d e n tuonti Belgiaan vuosina 1930 - 1932
ja 1933 ensipuoliskolla.

Määrä kuutiometreissä, arvo Belgian frangeissa.

M a a :	<u>1930</u>		<u>1931</u>	
	<u>Määrä</u>	<u>Arvo</u>	<u>Määrä</u>	<u>Arvo</u>
Yhteensä siitä	796.754	164.752.000:-	731.638	119.254.000:-
Saksasta	53.797	10.543.000:-	40.142	6.314.000:-
Dantzigista	66.604	16.896.000:-	7.592	2.477.000:-
SUOMESTA	353.240	77.202.000:-	354.158	58.832.000:-
Ranskasta	128.411	21.055.000:-	84.440	12.032.000:-
Latviasta	100.435	20.789.000:-	88.920	14.625.000:-
Venäjältä			120.657	19.287.000:-

	<u>1932</u>		<u>1933 tammi-kesäkuu</u>	
	<u>Määrä</u>	<u>Arvo</u>	<u>Määrä</u>	<u>Arvo</u>
Yhteensä siitä	613.055	65.950.000:-	323.781	29.600.000:-
Saksasta			19.815	1.917.000:-
Dantzigista			851	134.000:-
SUOMESTA	278.648	30.459.000:-	104.749	9.992.000:-
Ranskasta			11.673	984.000:-
Latviasta	78.175	8.310.000:-	44.706	3.870.000:-
Venäjältä	162.942	16.880.000:-	133.409	11.966.000:-

P r o s e n t e i s s a .

	<u>1930</u>	<u>1931</u>	<u>1932</u>	<u>1933 tammi-kesäkuu</u>
Saksa	6.75 %	5.48 %		6.11 %
Dantzig	8.35 %	1.03 %		0.25 %
Suomi	44.33 %	48.40 %	45.45 %	32.35 %
Ranska	16.12 %	15.41 %		3.60 %
Latvia	12.60 %	12.15 %	12.75 %	13.80 %
Venäjä		16.50 %	26.57 %	41.20 %

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C/ry.

ASIA:

Pyynnöksiä ole van kalatyytön rap. n:o 7.
Ministeri Moolua.

23/9 1983.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o 1469-539

Pariisi S S A 25 P: N Ä s y y s K U U T A 19 33 .

VIITTAUS: _____ N

P: N Ä _____ K U U T A 19 _____ P: T T Y _____ n:o _____

VIITTAUS: _____ D. U. M. _____ / _____ 19 _____

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
59/108/ae.		.33
29/9.33	9	LIL
5	019	ASIA

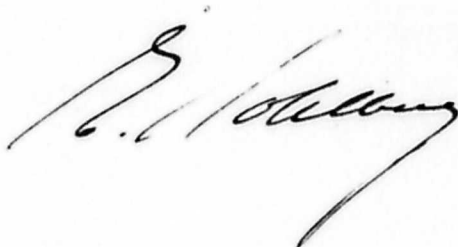
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 7 (Belgia).

Lähetän täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle ministeri Holman Belgian raportin n:o 7, joka sisältää:

Ouchyn sopimuksen hautaus.

V.a. Asainhoitaja:

B R Y S S E L I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 7.

Brysseli ssa 23 p:nä syys kuuta 19 33.

Salainen.

ULKOASTAINTI		
59/109 Sac. . 33		
29/9-33.	9	LII.
		ACIA
5 017		

Asia: Ouchyn sopimuksen hautaus.

Viitaten aikaisempaan raporttiini n:o 4 tältä vuodelta, koskien otsakeasiaa, kunnioittaen ilmoitan seuraavaa.

Hollannin ja Englannin välisissä kauppaneuvotteluissa tämän kesän kuluessa englantilaiset asettivat ehdoksi, että Hollanti kauppasuhteissaan edelleen sovittaa v. 1837 solmittuun englantilais-hollantilaiseen kauppasopimukseen sisältyvää ehdotonta suosituimmuus-periaatetta. Näin tehdessään Englanti vain toisti Hollannin hallitukselle sen, minkä se sille ilmoitti jo vuosi sitten, kun Belgian ja Hollannin hallitukset pyysivät m.m. Englannin hallitusta yhtymään tunnettuun Ouchyn sopimukseen. Aivan puuttumatta tässä kysymykseen siitä, miten Englanti itse viime aikoina on sovittanut suosituimmuus-periaatetta, on ylläsanotun perustuksella todettava, että Englanti siis ainakaan periaatteellisesti ei siitä ole luopunut vaan vaatii toisilta sen sovittamista.

Sen jälkeen kuin Hollanti katsoi olevansa pakoitettu hyväksymään Englannin vaatimuksen, oli sen pakko senmukaisesti ilmoittaa Belgian hallitukselle - mikä tapahtuikin toista kuukautta sitten - ettei se katsoe itseään enää sidotuksi Ouchyn sopimukseen sisältyvään periaatteeseen suosituimmuuden mahdolli-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

sesta sovittamisesta regionaalisesti, s.o. ehdollisesti.

Belgian hallituspiirit, mikäli olen voinut huomata, ovat ulkonaaisesti tosin tagit skeden i vaakra hand, mutta todellisuudessa ne ovat erittäin vähän tyytyväiset tähän asiain kehitykseen, sitä suuremmalla syyllä kun Ouchyn aate alkuaan lähti Belgiasta, joka yhtenä vapaakaupan viimeisiä mohikaaneja siten koetti saada edes jotakin asetetuksi vanhuuttaan potevan suosituimmuus-käsitteen sijalle, ja ottamalla myös huomioon, että Ouchyn sopimukseen sidottiin kuninkaan nimi ja prestige sopimuksen edellä käyneen tunnetun kuninkaallisen kirjeen muodossa.

Tällä ollessani olen saanut kuulla mitä parhaimmasta lähteestä, että Hollanti suunnittelee siirtymistä sentapaiseen suosituimmuuden ehdolliseen sovittamiseen, joka sisältyy Ranskan hallituksen kuuluisaan päätökseen t.k. 1 p:ltä, koskien kontingenttijärjestelmän sovittamista ei-suosituimmuuden perustalla, jos kohta minulle tšekäläisessä ulkoministeriössä on lisätty, että Hollanti tuskin sittenkään tulee käyttämään yhtä brutaaleja muotoja kuin Ranska. Sopusoinnussa tämän kanssa onkin, että Hollanti on sanoutunut irti v. 1929 allekirjoittamastaan tullirauhasopimuksesta, jossa suhteessa se saavuttaa vapautensa tietähäkseni ensi kesäkuussa. Sivumennen sanoen on ymmärrettävissä, että Belgian johtavat piirit tuntevat hermostuneisuutta sen perspektiivin edessä, että etelässä Ranska ja pohjoisessa ehkä Hollantikin turvautuvat äärimmäisiin suojelutoimenpiteisiin, että idässä Saksa taloudellisesti isoiloituu ja että lännessä Belgian ihanne Englanti hakee omalla tavallaan suojaa taloudelleen ja dominioneille. Tämän perspektiivin edessä on, pelkään minä, mahdollista, että itsepuolustuksena suojelupolitiikka Belgiassakin saa uutta vauhtia.

Keskustellessani otsakeasiasta ulkoministeri Hymansin kanssa hän kuten kaikki muutkin erityisesti alleviivasi sitä, että Hollannin deklaratio ensinnäkään ei merkitse mitään muutosta tilanteeseen, koskei Ouchyn sopimusta muutenkaan olisi

voitu panna voimaan, jolleivät siihen muut vallat olisi liittyneet,^{x)} ja että toiseksi Ouchyn sisältämä periaate silti ei ole kuollut. - sitähän on jo seitsemän eurooppalaista hallitusta muodossa taikka toisessa uusissa sopimuksissaan soveltanut^{xx)} - mutta että sen täytyy odottaa kunnes maailma on tarpeeksi kypsä ymmärtämään, että suosituimmuuden tilalle on kaaoksen välttämiseksi jotakin uutta sanoisinko sopimuksellisesti pätevää pantava ja että Ouchy oli vakava yritys luoda jotakin sellaista.

Belgian lehdistön lausunnot ylläkerrotusta ansaitsevat erikoista huomiota. Tyytymättömyys Hollannin peräytymiseen on kylläkin huomattavissa, mutta se dissimuloidaan naapuruuden vuoksi. Sensijaan ei vältetä huomauttaa, että tapahtuma on Lontoon kokouksen karillemenon valitettavimpia seuraamuksia, sillä Lontoossa oli havaittavissa Ouchyn aatteen ymmärtämystä, mikä ilmeni sekä Yhdysvaltain että varsinkin Puolan kannassa, kuin myös ranskalaisen valtuuskunnan puheenjohtajan, ministeri Bonnet'n tunnetussa lausunnossa lopettajaisissa.

Pahimmin käy lehdistö Englannin kimppuun. Huomautetaan sen noudattavan aivan toisia periaatteita kun on kyseessä sen oma suhde dominioihin. Verrataan tapahtumaa - walloonisissa lehdistissä - Englannin kantaan 1830-luvulla, kun se esti belgialaisranskalaisen tulliunionin syntymistä.^{xxx)} Eräissä lehdistä sanotaan peittelemättä, että Englannin nykyistä politiikkaa johtaa vanha Tudorien maksimi: jotta Englanti pysyy voimakkaana on

x)

Sitäpaitsihan Hollannin uusi hallitus äskettäin oli selittänyt, ettei Ouchyn sopimusta ratifioida, jolleivät Englanti, Ranska ja Saksa siihen yhdy.

xx)

nim. Hollanti, Ranska, Saksa, Belgia, Sveitsi, Unkari ja Bulgaria.

xxx)

Hyvin varhain tosin vasta syntyneessä Belgiassa itsessään heräsi pelko Ranskan uniconiaikeiden johdosta ja kuvaavaa on, että vieläkin ilmestyvä tunnettu walloonisten liberaalien lehti "L'Indépendance Belge" sai nimensä siitä että se perustettiin tarkoituksessa puolustaa maan itsenäisyyttä ranskalaisia vastaan.

välttämättömyttä, että Eurooppa on jakautunut. Insinuoidaan että Englanti näkee Ouchyssa ensimmäisen oireen eurooppalaisten maiden taloudelliseksi yhteisymmärrykseksi ja haluaa sen tukehtua kehtoonsa.

Hallituksen jäsen, walloninainen Forthomme on eräässä äskettäisessä puheessa otsakeasian johdosta julkisesti viitanut välttämättömyyteen että kultamaiden blokki, joka Puolaa ja Hollantia lukuunottamatta vastaa entistä "latinalaista unio-nia" - ilman Kreikkaa - on ulotettava yhteistyöksi myös talou-dellisella alalla.

Eräät ultrawallooniset lehdet kuten "Midi" (Bryssel) ja "Gazette de Charleroi", todettuaan että Ouchy todellisudessa on haudattu ja että Englanti noudattaa eri periaatteita eri ti-laisuuksissa, tuskin salaavat iloaan kuolintapauksesta. Näissä piireissä on näet viime aikoina huolestuneesti seurattu Bel-gian orientoitumista Hollantiin ja Oslon kautta "pohjolaan".^{x)} Heidän käsityksensä mukaan on nyt Ouchyn karillemeno vieroit-tamassa Belgiaa Hollannista ja puntaryhmän muodostuminen on vähentänyt Oslon merkitystä, jota vähentävät myös Englannin uudet sopimukset Skandinavianmaiden kanssa. "Midi" vaatii jopa ulkoministeri Hymansin eroa, koska edellämäinitut pettymykset muka todistavat hänen orientoitumisensa olleen väärän. On tur-ha lisätä, että nämät piirit - jotka eivät suinkaan edusta kuin osaa walloonista väestöstä - uneksivat kaikinpuolista lähen-telyä Ranskaan, sekä taloudellisesti että poliittisesti. He toivovat että Wallonia, joka suurin piirtein aina on pelännyt tulli- ja talousunionia Ranskan kanssa (niinkuin suurin osa Itävallan kansaa pelkää Anschlussin merkitsevän heidän ominta-keisuutensa loppua), nyt tulee kypsemmäksi liittoajatukselle.

x)

Onpa äskettäin muudan ulkoministeriön korkea virkamies eräälle virkaveljelleni puhunut tästä "mouvement nordique", mutta en ole vielä voinut kontrolloida missä mielessä sanat sanottiin.

Myös hitlerismin kautta uudelleen virinnyt puolustuskysymys näyttelee suurta osaa näissä laskelmissa (siitä toiste).

Tässä yhteydessä en voi olla mainitsematta, että Antwerpenin kauppakamarin presidentti minulle toisesta syytä valitti nykyisen ulkoministerin politiikkaa; hänen ja talouspiirien yleensä mielestä Belgia näet liian passiivisesti, ilman omaa aloitetta, suhtautuu naapurien talouspoliittisiin toimenpiteisiin. Katsotaan että Hymans, joka on hieman vanhentunut, liiaksi tarrautuu Genèveen ja sen ideoihin. Myöntäkään täytyy että Ouchyn mentyä karille ei riitä lohdutusta sillä että sen aate ei ole kuollut. Mutta lisättäkään että hallitus viime kuukausina on ollut täydessä työssä sisäisen talous- ja rahatilanteen parantamiseksi. Ollaan yksimielisiä siitä että hallitus on kiitettävällä tavalla hoidellut niitä täysiä valtuuksia, jotka sille parlamentti myönsi. Äskettäisen 1 1/2 miljaardin kotimaisen 5 %-lainan nopea merkintä on osaltaan todistuksena maan luottamuksesta hallitukseen.

P. Holm

(K. t. P. Holm)

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C12.

ASIA: _____

Pyynnöllään olevan lähetystalon rap. n:o 8.

Ministeri Holma.

26/9 1933.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

KIRJELMÄ n:o

1493-548

Pariisi S S A 28 P: N Ä s y s K U U T A 19 33.

VIITTAUS: ..... N

P: N Ä K U U T A 19 P: T T Y n:o

VIITTAUS: ..... D. U. M. / 19

55 109 h.c. 33
9/10.33
5 017
Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 8 (Belgia).

Täten kunnioittaen ohellisena lähetän Ulkoasiain-
ministeriölle Belgian raporttini n:o 8, joka sisältää:
Vieläkin "Wallonia ja Pohjoismaat".

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 8.

Brysseli ssä 26 p:nä syys kuuta 1933.

Salainen.

55/109 lae. 33
3/10-33
5 017

Asia: Vieläkin "Wallonia ja Pohjoismaat".

Äskeisessä raportissani n:o 7 ("Ouchyn sopimuksen hautaus") mainitsin että eräissä superwallonisissa piireissä on ollut havaittavissa tyytymättömyyttä hallituksen orientoitumiseen taloudellisesti "pohjoismaihin" (Oslo, Ouchy) ja että Ouchyn hautajaiset näissä piireissä on herättänyt eräänlaista tyytymättömyyttä.

Viime sunnuntaina vietettiin kaikkialla Walloniassa suuria wallonilaisjuhlia, joiden pääasiallisena tarkoituksena oli tehdä propagandaa Wallonian puolustuskysymyksen hyväksi. On sivumennen sanoen hyvin luultavaa että hallitus parlamentilta saa tähän tarkoitukseen pyytämänsä 600 milj. frangia, etenkin koska sosialistit nähtävästi ovat saatavissa tälle linjalle Hitler-vaaran vuoksi.

Juhlia vietettiin kaikissa wallonisissa kaupungeissa. Brysselissä vietetystä juhlasta ansaitsee erikoista mainitsemista sähke kuninkaalle, josta leikkaan sen kohdan joka koskee Brysselin wallonisten piirien toivomuksia taloudelliseen orientoitioon nähden. Kohta kuuluu:

"Soucieux de l'intérêt économique de la patrie belge,

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

les Wallons sont convaincus qu'après l'échec des accords d'Oslo et d'Ouchy, il n'est d'autre solution pour remédier à l'isolement de la Belgique que de rechercher d'urgence un rapprochement économique avec la France."

Joskohta siteerattu kohta rientää tapahtumien edelle, se kuitenkin todistaa millaisia tuulia Walloniassa puhaltelee.

Tätä osaltaan todistaa myös seuraava uutinen, jonka tänään julkaisee Brysselin suurin uutislehti "Le Soir", joka yleensä on varsin puolueeton ja varovainen lausunnoissaan:

" Oslo et Ouchy.

Les Hollandais auront dû bien vite oublier les accords d'Oslo et d'Ouchy, sur lesquels on fonda, chez nous, tant d'espoirs d'amélioration de la situation économique des petits pays.

Il se sont mis, en effet, à frapper de droits nouveaux divers produits dont les dites conventions devaient assurer un écoulement plus aisé. C'est le retour rapide à un ancien état de choses auquel on avait espéré mettre fin. C'est aussi, pour notre pays, la nécessité d'envisager des mesures adéquantes et peut-être un changement complet dans notre orientation économique."

Mainitsemista ansaitsee tässä yhteydessä, että huomenna kokoontuu ent. pääministeri Theunis'in johdolla viidestä talouselämän hyvin huomatusta miehestä kokoonpantu komitea, jonka tehtävänä on tehdä ehdotus Belgian uudeksi kauppapoliittiseksi orientoitumiseksi.

x x x

Saksan lehdistä näen että Hollannin lehdistö kehtaa vähentää Ouchyn karille ajautumisen kantavuutta. En lue hollantilaisia lehtiä enkä ole ehtinyt asiaa kontrolloida, jonka vuoksi tulee olemaan kiintoisaa kuulla, miten edustustomme Hollannissa tilannetta arvostelee.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17.

ASIA: _____

Preusselissa? olevan lähetyksen rap.n:o 9.

Ministeri Golua.

Parisi 29/9 1933.

Prussaliissa

~~PARIISI~~ SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.

KIRJELMÄ n:o

1505-552

Pariisi SSA *2* P:NÄ *loka* KUUTA 19 *33*.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. / ..... 19 .....

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
No	<i>56/109/ae.</i>	<i>33</i>
<i>5/10-33</i>	<i>No</i>	L.M.
		ASIA
<i>5</i>	<i>C17</i>	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: *Raportti n:o 9 (Belgia).*

Täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle lähettän Belgian raporttini n:o 9, joka sisältää:

Vieläkin puutavara Belgiassa.

Holma.

B R Y S S E L I S S A O L E V A L A H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 9.

Pariisi ssa 29 p:nä SYYS kuuta 19 33.

56/109 me.		33
5/10.33	2	
	STASTO	ADIA
5	C17	

Asia: Vieläkin puutavara Belgiassa.

Senjälkeen kuin kirjoitin raporttini n:o 6 otsakeasias-
ta, jän vielä Brysseliin muutamiksi päiviksi keskustellen usei-
den henkilöiden kanssa sekä Brysselissä että Antwerpenissa ja
tehdn kaikkeni selvittääkseni belgialaisille johtopiireille mi-
ten puutavaran yleinen kontingentointi Belgiassa Venäjän puuta-
varan vuoksi meillä herättäisi hämmästyttä ja käsitettäisiin
merkinä vapaan kaupan rajoittamisesta.

Minua jossain määrin huolestuttaa se seikka, että Ruot-
sin lähettiläs, joka vähää ennen lähtöäni palasi lomaltaan ja
jonka kanssa minulla oli useampia keskusteluja, näytti hieman
kallistuvan sellaiseen käsitykseen että jos Venäjän puutavaraa
jatkuvasti tulvii maahan ja kontingentti pannaan tarpeeksi mo-
nen vuoden keskiarvolle, sellainen järjestelmä meille muille
voisi jopa olla eduksi. Kuten puhelimesta 26/9 Herra Ulkomi-
nisterille mainitsin olen ennestään tunnetuista syistä toista
mieltä, koska mielestäni on parempi, pitemmältä perspektiivil-
ta katsoen, ettei kontingentteja lainkaan ole vaikkakin ne mei-
tä ehkä lyhyemmän ajan kuluessa voisivat hyödyttääkin. Näitä
ajatuksia esitin vielä ennen lähtöäni Ulkoministeriön sekä kaup-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

paosaston että traktaattiosaston päälliköille.

Jälkimmäisen luona käydessäni ja huomauttaessani, ettei ole mitään takeita siitä, etteikö 6 kuukauden taikka vuoden perästä nyt ehkä myönnettäviä, vielä siedettäviä kontingenteja Belgian puutavarantuottajien painostuksesta pienennetä, tämä ehdotti minulle, muka äkkinäisenä päähänpistona, sellaista järjestelmää, että meille garanteerattaisiin pitemmäksi ajaksi sama puutavararégime sillä ehdolla että me voisimme taata joillekulle belgialaisille tavaroille samoin varmat markkinat. Ymmärsin tietysti heti mikä ansa minulle tässä viritettiin ja kieltäydyin keskustelemasta sillä pohjalla huomauttaen lähinnä, että puutavara-alalla kontrahdit tehdään jopa vuodeksi ja että on mahdotonta mennä sitoutumaan mihinkään pitkäaikaiseen régimeen ennenkuin saamme nähdä, millaiseksi venäläisen puutavaran myynti Belgiassa alkaa muodostua. Mainitsen tästä oikeastaan vain senvuoksi, jotta kävisi selväksi että belgialaisetkin jo suunnittelevat vaihtokauppaa ja että saamme siihen varustautua. Paljon riippuu siitä mitä ehdotuksia parailaan koolla oleva ent. pääministeri Theunisin puheenjohtolla kokoontuva taloudellinen erikoiskomitea tulee hallitukselle ehdottamaan koskien Belgian tulevaa kauppapolitiikkaa ja sen orientautumista. Mielihyvällä on tässä yhteydessä todettava että Theunis itse Agence Economique & Financièressä pari päivää sitten jyrkästi alleviivasi vaaraa lähentyä Moskovaa niinhyvin poliittisesti kuin kaupallisesti. Lähetän tämän kirjoituksen eri kirjeenä Ulkoministeriölle.

Erikoisen vaarallisena pidän sitä seikkaa että venäläiset, jotka paraikaa tekevät suuria ponnistuksia päästäkseen lujemmin Belgian markkinoille - jossa suhteessa laajat belgialaiset taloudelliset piirit heitä kannattavat - ovat suunnitelleet Antwerpenissa puutavaramyyntikeskuksen (consignation) perustamista. Tämän järjestelmän tarkoituksena olisi luonnollisesti tehdä pit-

kät säännölliset kontrahdit turhiksi ja häiritä normaalisia markkinoita. Luonnollisesti puutavaran ostajat ja niiden joukossa Jussiant, Antwerpenin kauppakamarin presidentti - joka muuten istuu Theunisin yllämainitussa komiteassa - jyrkästi vastustavat tällaista suunnitelmaa, jota pitävät kuolleena syntyneenä. On vielä ennen aikaista sanoa onko tämä suunnitelma realisoitavissa, mutta tosiasia on, että, huolimatta lehdistä näkyneistä demencioista, neuvotteluja on käyty. Otin asian puheeksi myös ulkoministeriön kauppaosastolla ja huomautin varsin kategorisesti suunnitelmassa piilevästä vaarasta.

Olen jo aikaisemmin raporteissani huomauttanut, että protektionistinen aalto lähestyy Belgiaa - jonka, se täytyy myöntää, on pakko suojella markkinoitaan, kun sen suuret naapurit yhä enemmän sulkevat rajansa. Onpa puhuttua kaikkien kauppasopimusten irtisanomisesta ja uusista neuvotteluista kunkin maan kanssa paremman resiprositeetin pohjalla. Tämän vuoksi en uskalla toivoa, että puutavaraan nähden markkinat jäisivät edelleen kokonaan vapaiksi, mutta minulla on kaikkien keskustelujen jälkeen se toivo, että kontingenttijärjestelmä rajoitetaan kaivospölkkyihin ja että joka tapauksessa meitä tullaan kohtelemaan mahdollisimman hellävaroin. Katsoen siihen että meidän kaivospölkkyvientimme Belgiaan Venäjän kilpailun vuoksi viime kuukausina on katastrofaalisesti vähentynyt (kts. edell. rap.), olisi mahdollisesti kontingenttijärjestelmä sillä erikoisalalla ainakin joksikin aikaa meille eduksi. Kauppataseen suuri voittoisuus meille panee luonnollisesti vissin sordinon keskusteluilleni viranomaisten kanssa ja traktaattiosaston päällikkö sanoikin minulle kerran: "ette voi vaatia että luopuisimme kokonaan kontingenttijärjestelmästä, asemaamme katsoen".

Pääministeri, kreivi Brocqueville on edelleen matkoilla. Tulen jos töiltäni Pariisissa pääsen, pistäytymään päiväksi häntä tapaamassa, jotta saisin hänelle esittää meidänkin kantamme. Tämä olisi ehkä sitä tarpeellisempaa siihen katsoen et-

tä Ruotsin lähetystön kanta ei ole aivan sama kuin meidän, ja koska pääministeri, joka itse on kiinnostettu puutavarasta, on Ruotsin lähettilään läheinen ystävä. Sitäpaitsi tulen vielä kirjoittamaan Belgian hallitukselle nootin, jossa viitataan aikaisempiin nootteihini ja äskettäisiin keskusteluihini.

Mitä muuten tulee raportissani n:o 6 mainittuun keskusteluun puolustuslaitoksemme levyostoista, annoin ulkoministeriön traktaattiosastolle sen selityksen, jonka sain Ulkoasiainministeriön salasähkeen n:o 82 kautta. Asia ei antanut sillä kertaa aihetta enempään keskusteluun ja lupasin kirjallisesti todeta suullisesti sanomani, koska sitä minulta pyydettiin. En voinut tämän keskustelun yhteydessä olla huomauttamatta siitä, että Belgian ulkoministeriön säännöllisessä julkaisussa (n:o 38) on julkaistuna ohellinen varoitus belgialaisille viejille Suomeen nähden (liite). Traktaattiosaston päällikkö jolle asiasta puhuin oli suuresti hämmästynyt jopa nolo ja lupasi tutkia asiaa. Sanoin luonnollisesti, että mielestäni on vaikeata belgialaisten vaatia meitä lisäämään ostojamme Belgiasta, kun Belgian oma ulkoministeriö tällä merkillisellä tavalla antaa maanmiehilleen kehoituksen olla varovaisia myydessään tavaraa Suomeen! Tämä pieni huomautukseni lankesi ilmeisesti hyvään maaperään.

Lopuksi totean että Belgiassa oltiin hyvin tyytyväiset "Leopoldvillen" matkaan. Mitään sorahäniä sen käynnistä Helsingissä (englantilainen viikko!) en ainakaan vielä kuullut.

x

x

x

2/10. Kuten tänään sähköellä n:o 130 ilmoitin on vaara tarjolla, Antwerpenin pääkonsulinvirastolta tänään saapuneen tiedon mukaan, että Theunisin komitea todella tulee hallitukselle ehdottamaan eräiden kauppasopimusten irtisanomista lähinnä sellaisten maiden kanssa, joihin hänen kauppataase on Bel-

gialle passiivinen. Antwerpenin pääkonsulinviraston edustajalle
sanoi mainitun kaupungin kauppakamarin presidentti Jussiant,
joka vahvisti yllämainitun uutisen, että Belgian tulee pakko
noudattaa Englannin uusissa sopimuksissaan antamaa esimerkkiä.

Holma.

L i i t e.

Belgian ulkoasiainministeriön julkaisun, sivu 2589.
18 päivänä syyskuuta päivätyssä numerossa N:o 38 on ju-
laistuna Suomesta seuraava varoitus belgialaisille viejil-
le, otsakkeella "renseignements pratiques sur le Marché
Finlandais":

"Conseils aux exportateurs: La crise économique et
financière qui pèse en ce moment sur le marché finnois
doit inciter nos compatriotes à ne pas conclure des en-
gagements commerciaux de quelque importance qu'ils soient,
sans être, au préalable, livrés à une enquête sérieuse
et approfondie de la situation".

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17.

ASIA: _____

Brüsselissä olevan lähetystön rap. n:o 10.

Ministeri Holma.

Parisi 16/10 1983.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .
KIRJELMÄ n:o 1608-588

Pariisi SSA 16 P:NÄ loka KUUTA 19 33.

VIITTAUS: ..... N

P:NÄ ..... KUUTA 19 ..... P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / ..... 19 .....

59/109/ue		33
20/n.33		LL
5	017	

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 10 (Belgia).

Täten kunnioittaen lähetän Ulkoasiainministeriölle
Belgian raporttini n:o 10, joka sisältää:

Fuutavara y.m. Belgiassa.

H. Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 10.

Pariisi ssa 16 p:nä loka kuuta 19 33.

29/10/33		
20/10.33		
5	017	

Asia: Puutavara y.m. Belgiassa.

Oleskellessani viime viikolla kaksi päivää Brysselissä jatkuvasti seuratakseni otsakeasiaa käännyin, ennenkuin menin aikaisemmin sovitulle käynnille pääministerin luo, Ruotsin lähettilään puoleen, joka tällöin minulle ilmoitti ei tehneensä puutavaraan nähden minkäänäköistä virallista démarchea, ei kirjallista eikä suullista. Tämä kantansa on yhtäpitävä sen kanssa, minkä hänen mielipiteestään tässä asiassa jo raportissani n:o 9 kerroin. Mutta samalla se on jossain määrin ristiriitainen sen kannan kanssa, minkä vapaaherra Wreden ilmoituksen mukaan Ruotsin puutavarapiirit ovat omaksuneet. Mahdollistahan on, että Ruotsin lähetystö näin menettelee senvuoksi, että se pitää siksi varmana tulevan kontingenttijärjestelmän ulottuvan ainoastaan kaivospölkkyihin, joita Ruotsi Belgiaan ei vie, ja senvuoksi, ettei se katso sahatavaran olevan vaarassa. On myöskin mahdollista että Ruotsin lähettiläs, jonka on helpompi paikan päällä asuvana seurata kysymyksen päivittäistä kehitystä, säästää mahdolliset démarchet sellaiseen hetkeen, jolloin vaara todella uhkaa. Olen tästä tahtonut sivumennen mainita.

Kävin 11/10 pääministeri, kreivi Brocquevillen luona, jonka kanssa puolisen tuntia keskustelin puutavarasta. Hän luonnol-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaadustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

lisesti ei voinut etukäteen mitään varmuudella sanoa, kertoi vain kysymyksen joutuvan kolmisen viikon päästä akuuttiseksi hallituksessa. Esitin hänelle, luonnollisesti, kauppataseeseemme katsoen, varovassa muodossa, kaikki ne näkökohdat, jotka meidän kannaltamme puhuvat kontingenttijärjestelmää vastaan, numeroiden avulla osoittaen että me emme koskaan ole Belgian puutavaramarkkinoita häirinneet ja että olisi vahinko, jos vuosisataissuhteemme puutavara-alalla joutuisivat kärsimään erään suuren naapurimme epäkaupallisista metodeista. Esitin hänelle myöskin teesini siitä, miten jokainen isku puutavaraa kohtaan normaalisia kaupallisia periaatteita noudattavissa maissa kohdistuu loppujen lopuksi kaikkeen puutavaraan ja kaikkiin maihin eräiden toisten teollisuuksien hyväksi. Varsinkin tätä viimeistä seikkaa pääministeri kuunteli tarkkaan.

Minulla oli edelleen useita keskusteluja Antwerpenin pääkonsulimme, Brysselin konsulimme sekä monien muiden henkilöiden kanssa kuin myös ulkoministeriössä, ja sain sen käsityksen, että kaivospölkkyihin nähden ilmeisesti jokin kontingentti pannaan voimaan, mutta että sahatavarat todennäköisesti jäävät toistaiseksi vapaiksi. Kysymys oli mielestäni josakin määrin menettänyt nykyhetkisyytään eräiden muiden suurten kysymysten varjossa. Poliittista elämää hallitsi minun Brysselissä ollessani kysymys puolustusmäärärahasta, ja taloudellisesti oli arka hiilikysymys uudelleen tapeetilla. Kerrottiinpa minulle, että hiilikaivosten omistajat, jotka kuten tunnettua nykyään toimivat hyvin vaikeissa olosuhteissa, vastustaisivat jopa kaivospölkkyjen tuonnin kontingentointia, koska he haluavat ostaa pölkkynsä sieltä mistä he ne saavat paraiten ja halvimmalla. En uskaltaisi kuitenkaan toivoa, että otsakeasia tämäntapaisista syistä kokonaan pantaisiin hyllylle.

Pääasia meille tällä hetkellä on valvoa, ettei saha-

lään asemaa, pyydän saada ~~siis~~ tällaisia tarkempia tietoja Belgian viranomaisille edelleen annettaviksi. Asian käsittelyn helpottamiseksi kirjoitan tästä eri kirjeen.

x x
x

Ulkoministeriössä kysyin myöskin Theunisin tunnetun komitean töitä ja erikoisesti utelin onko mitään perää huhussa, että tämä komitea tulisi ehdottamaan kauppasopimusten irtisanomista niiden maiden kanssa, joiden kanssa Belgiassa on passiivinen kauppataase. Asianomainen virkamies vastasi komitean töiden olevan tällä hetkellä kesken sen kautta, että se on pyytänyt erinäisiltä ministeriöiltä ja laitoksilta lisäaineistoa. Hän antoi minun ymmärtää että joku komitean jäsen todella oli puhunut tällaisesta mahdollisuudesta ja että sanomalehdet olivat siitä tehneet suuren numeron. Itse hän ei puolestaan uskonut asioiden kehittyvän siihen suuntaan.

Muuten ei minulle tällä kertaa missään ministeriössä puhuttu kauppataaseemme passiivisuudesta Belgialle.

Holman

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C17.

ASIA: .....

Ryssäliissä olevan lähetyksen raportti n:o 11.

Ministeri Holma.

Parisi 7/11 1933.

B R Y S S E L I SSA OLEVA LÄHETYSTÖ.
KIRJELMÄ n:o 1739-636

Parisissa 8 P:nä marras KUUTA 19 33.

VIITTAUS: ..... N

P:nä ..... KUUTA 19 P:TTY ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. / ..... 19 .....

68 III Sue. 33
13/11.33
5 C17

Ulkoasiainministeriö LLE

ASIA: Raportti n:o 11 (Belgia).

Lähetän täten kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle
Belgian raporttini n:o 11, joka sisältää:
Kaivosölkkyjen kontingentointi Belgiassa.

Holma.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 11.

Pariisi ssa 7 p:nä marras kuuta 19 33.

68 III Pel. 33
13/11.33
5 C17

Asia: Kaivospölkkyjen kontingentoin-
ti Belgiassa.

Kuten Antwerpenin pääkonsulinvirasto jo on Ulkoministe-
riölle tiedoittanut, on pari päivää sitten asetuksella kaivos-
pölkkyjen tuonti Belgiaan kontingentoitu. Tämän johdosta vielä
pari yleistä huomautusta.

Ensinnäkin on mielihyvällä todettava, että sahatavarat
ainakin toistaiseksi on saatu pelastetuiksi. Mikäli asiantunti-
joilta puutavarataholla olen saanut kuulla, ei liene pelkoa
siitä että sahatavaroita ainakaan lähitulevaisuudessa uhkaisi
kontingentointi.

Olimme toivoneet kaivospölkkyille hieman korkeamman kiin-
tiön; noin 275,000 m³ pro asetuksen 240,000 m³. Olin kyllä
laskenut siihen että kontingentti perustuisi 4 edellisen vuo-
den keskiarvoon, mutta vähennettynä vain noin 10 - 20 %:lla.

On tosin todennäköistä, että tämän vuoden kaivospölkky-
vientimme Belgiaan tulee tuskin nousemaan 240,000 m³:iin, mut-
ta sen kautta että toimenpide pääasiassa kohdistuu venäläisiin
pölkkyihin, joiden tuonti tosiasiallisesti vähenee olemattomiin,
olisimme me, jos toimenpide olisi kohdistunut vain venäläiseen
tavaraan, voineet lähivuosina lisätä vientiämme Belgiaan ja val-

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

lata uudelleen asemamme Belgian suurimpana kaivospölkkyjen le-
verantöörinä. Toiselta puolen on ainakin toistaiseksi uusi ti-
lanne parempi kuin nykyinen ja parempi kuin olisi ollut ti-
lanne vuonna 1934, sillä ei ole epäilystäkään siitä, ettei-
vätkö venäläiset olisi ilman kontingenttia lisällleet kaivos-
pölkkyjen vientiään Belgiaan tavalla, joka meille olisi voi-
nut muodostua suorastaan katastroofiseksi.

On luonnollisesti aina pelättävissä, että kun kerran
on antauduttu kontingentoinnin tielle, seuraava askel on ole-
va kontingenttien vähentäminen. Tässä tapauksessa luulisin
kuitenkin että vaara ei ole kovinkaan suuri, siihen katsoen
että Belgian omaa kaivospölkkytuotantoa, huolimatta siitä et-
tä kontingentointi tullee kohottamaan hintoja ja siten kii-
hottamaan lamassa ollutta kotimaista hakkuuta, tuskin voidaan
korottaa siinä määrin että se vastaisi tähänastista kotimais-
ta pölkkyjen kysyntää plus 25 % tähän saakka maahan tuoduis-
ta pölkkyistä. Nyt jo on ulkomaisten pölkkyjen tuonti vähen-
tynyt 800,000 m³:sta v. 1930 vähän yli 600,000 m³:iin v. 1932.
Joten siis kotimainen tuotanto jo ennen kontingentointia on
lisääntynyt, olkoonpa että kaivosteollisuuden pulakausi luon-
nollisesti on vähentänyt yleistä kysyntää. Koska kaivospölkky-
jen normaalikysyntä Belgiassa pysyttelee siinä miljoonan m³:n
korvissa ja koska yleensä lasketaan, että kotimainen tuotanto
tuskin voi ylittää 400,000 m³, uskaltaa jopa kysyä, voiko
kotimainen tuotanto tyydyttää koko tarvetta. Tätä taustaa
vastaan katsottuna en ole kovinkaan levoton siitä, että kiin-
tiöitä nykyisestään vielä pienennettäisiin. Tulemme tekemään
voitavamme, jotta nyt määrätty kiintiö nostettaisiin vaikkapa
vain 5 - 10 %:lla, sillä sellainenkin korotus merkitsisi meil-
le paljota suurempaa lisää kuin venäläisille.

Suomen osuus Belgian kaivospölkkyjen tuonnissa on ol-
lut kyseessä olevina vuosina 40 ja 48 %:n välillä, mutta

laski tämän vuoden ensi puoliskona 32 %:iin, Venäjän prosen-
tin noustessa 16,50 %:sta v. 1931 41 %:iin tämän vuoden ensi
puoliskolla. Venäjälle nyt myönnetty kiintiö nousee vain
noin 10 %:iin kokonaiskiintiöstä, kun taas meidän kiintiömme
vastaa yli 40 % totaalityönistä. Prosenttuaalisesti olemme
siis taasen jotenkin ennallamme.

Holma.

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: 817.

ASIA: _____

Brüsselissä olevan lähetystön raportti n:o 12.

Ministeri Holma.

Pariisi 10/11-33.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .
KIRJELMÄ n:o 1747-638

Pariisi S S A 10 P: N Ä m a r r a s K U U T A 19 33 .

VIITTAUS: ..... N

P: N Ä ..... K U U T A 19 ..... P: T T Y ..... n:o .....

VIITTAUS: ..... D. U. M. ..... / ..... 19 .....

U l k o a s i a i n m i n i s t e r i ö L L E

ASIA: Raportti n:o 12 (Belgia)

Tämän ohella kunnioittaen lähetän Ulkoasiainministeriölle ministeri Holman Belgian raportin n:o 12, joka sisältää:

Belgian asioita.

V. a. Asainhoitaja:

Salainen.

B R Y S S E L I S S Ä O L E V A L A H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 12.

Pariisi ssa 10 p:nä marraskuuta 19 33

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
N:o 69/III Sal D. 12 33		
13/11-33	2 -	LML -
5.	617.	

Asia: Belgian asioita.

Lienee syytä parilla sanalla tehdä selkoa erästä poliittisesta liikkeestä, josta Belgiassa parillaan paljon puhutaan. Sen kannattajia kutsutaan Dinaso, lyhennys sanoista Dietsch (= hollantilainen)-natsional-solidar. Sen pääjohtaja on nimeltään van Severen, joka jo v. 1926 perusti pienen ryhmän, minkä keskuksena hän itse edelleen on. Tämä ryhmä, jonka kokoonpano on puhtaasti flaamilainen, pyrkii ajamaan koko Belgian alueella kansallis-sosiaalista aatetta flaamilaisella pohjalla, silmämäärään Suur-Flamia eli Suur-Hollanti. Sen kautta että se pyrkii hävittämään Belgian nykyisen yhtenäisyyden, sillä on puhtaasti kansallis-bolsheviikkinen leima. Kummallisinta tässä liikkeessä on, että aikaisemmat härimmäiset flaamilaiset tämän liikkeen kautta ovat joutuneet hajalle ja pirstoutuneet 7 eri ryhmään, mikä antaa flaamilaisliikkeen radikaaliselle siivelle melkoisesti uuden aspektin. Dinaso-liike itsekin, joka kaikkein korkeintaan toistaiseksi käsittää 3000 henkeä, on jakautumassa kahteen vahdukseen, joista toinen pyrkii federatiiviseen, toinen yksikeskustaiseen, sentralisoivaan panflamilaisuuteen!

A priori on luonnollista, että tämän defaitistisen liikkeen takana ovat samat ultraflaamilaiset ja saksalaiset piirit,

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

mielisesti toisen miehen, tiedemiehenä ainakin yhtä tunnetun, myös flaamilaisen mutta vähemmän kiihkomielisen. Hänen virkaan astumisensa tapahtui pitkistä ajoista taas vanhanaikaisia traditionaalisia muotoja noudattaen, opetusministerin läsnäollessa. Juhlallisuuksien aikana nousi puhumaan lääketieteellisen tiedekunnan jäsen, muistaakseni sen dekanus, joka flaaminkielellä mitä hävyttömimmällä tavalla syyti syytöksiä hallituksen ja opetusministerin silmiin. Seuraavana päivänä opetusministeri kutsui miehen luokseen ja kun tämä ei ottanut sanaakaan takaisin, hänet erotettiin silmäreikäyksellisesti virastaan.

Toinen esimerkki on seuraava. Walloonit aikoinaan varottivat, varottamasta päästyäänkin, parlamentissa olevia edustajiaan menemästä liian suurin myönnytyksiin kieliasiasa, kun tämä vuosi sitten oli ratkaistavana. Kuinka oikeassa he olivatkaan, käy ilmi seuraavasta.

Uudessa kielilainsäädännössä Bryssel luetaan omaan luokkaansa kaksikielisenä territorina.

Eräaseen brysseliläiseen lyseoon pyrki tänä syksynä sen alimmalle luokalle 40 poikaa. Niistä ainoastaan 11 hyväksyttiin, jotavastoin 29 reputettiin siitä syystä, etteivät hallinneet tarpeeksi flaaminkieltä. Tämä tapahtui vaikka lyseo on ranskankielinen. Asianomaiset kouluviranomaiset, ilmeisesti flaamilaishenkisiä, selittivät asian niin, että koska Bryssel on kaksikielinen territori, se merkitsee että kunkin siellä asuvan tulee puhua molempia kieliä. Tämä ei suinkaan ollut lainsäätäjien tarkoitus, vaan tarkoitus oli sähätä, että Bryssel on sekakielinen, koska kaksikielisyys merkitsee, että kaikki taikka melkein kaikki p.o. alueen asujamet puhuvat molempia kieliä, jotavastoin sekakielisyys merkitsee, että molemmat kielet ovat edustettuina asujamis-

tossa. Brysselissäkin löytyy satojatuhansia perheitä, joissa puhutaan yksinomaan ranskaa. Tapaus on Walloniassa herättänyt tavatonta huomiota.

x

x

x

Nykyhetken tärkeimmästä kysymyksestä Belgiassa, puolustuskysymyksestä, tehne eversti Karikoski asiantuntijana selkoa, joten tyydyn mainitsemaan, ettei liene epäilystäkään siitä, etteikö parlamentti myöntäisi hallituksen pyytämää 700 miljoonaa frangia puolustuksen tehostamiseksi. Olen toisessa yhteydessä jo viitannut siihen että Saksan viimeaikaiset tapahtumat ovat tässäkin maassa tehneet sosialisteista puolustustahtoisia, jotapaitsi yhä laajemmissa piireissä huomaa taipumusta orientoitumiseen etelään päin, sekä poliittisesti että taloudellisesti. Enempätä en haluaisi asian nykykannalla vielä sanoa.

H. Holm

R. Th. C. Baum

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: ..... 5.

OSASTO: ..... 817.

ASIA: .....

Brysselissä olevan lähetystön raportti n:o 13.

Ministeri Holma.

Pariisi 22/12-33.

SUOMEN LÄHETYSTÖ

N:o

2237-736

Pariisissa joulukuun 22 p:nä 1933.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
75	112	Sat. 1033
27/12-33	9	- Lst. 1
AFRIKA	AMERIKA	ASIA

Ulkoasiainministeriölle, 5. 17.
H e l s i n k i.

Lähetän tämän mukana kunnioittaen Ulkoasiainministeriölle Belgian raporttini n:o 13, joka sisältää:

Suomen ja Belgian kauppasuhteet.

Holma.

Kuudesta Kauppam
Paris

P A R I I S I S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

Salainen.

RAPORTTI n:o 13.

Pariisi:ssa 22 p:nä Joulukuuta 1933.

ULKOASIAINMINISTERIÖ		
45/112 Sal. 10 33		
27/12-33 No -		
RYHMÄ	OSASTO	
5.	817.	

Asia: Suomen ja Belgian

kauppasuhteet.

Koska Belgian hallitus parhaana suunnittelee kauppapolitiikkansa aktivointia ja koska Belgian Helsingissä oleva lähetystö viime viikkoina on toiminnassaan osoittanut suurempaa virkeyttä, oleskelin Brysselissä t.k. 18 ja 19 päivinä keskustellakseni asianomaisten kanssa kauppasuhteistamme yleensä niiden koko laajuudessa. Minulla oli kaksi pitkää neuvottelua ulkoministeriön kauppaosaston päällikön, ministeri Gasteurin kanssa (vanhoja tuttaviani Berliinin ajoilta), jotapaitsi jälkimmäiseen neuvotteluun otti osaa saman ministeriön kauppasopimusosaston päällikkö herra Boutquin (päällikkö Suetens oli parhaillaan Berliinissä neuvotteluissa).

Kuten tunnettua ovat belgialaisten valitukset kohdistuneet osaksi kauppataasessamme yleensä ja varsinkin Belgian viennin Suomeen viimeaikaiseen laskuun, mistä tässä on turhaa esittää numeroita, osaksi myös erinäisiin erikoisartikloihin, joita belgialaisten mielestä Suomessa on muka diskriminoitu.

Mitä edelliseen kysymykseen tulee oli pelättävissä, että belgialaiset tulisivat pyytämään neuvotteluja täydellisen kauppasopimuksen aikaansaamiseksi taikka kauppataaseen vastavuoroisuuden takaamiseksi, jolloin he saattoivat ottaa tekosyyksi

Jakelu [kirjaimin seuraavien ohjeiden mukaan: 1) Tavallinen. 2) Tavallinen ja lisäksi .....
3) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin. 4) Ei ulkomaanedustuksen tiedoituksiin, mutta .....]:

Tavallinen.

sen, että nykyinen sopimuksemme on vain väliaikainen. Meidän kannaltamme olisi luonnollisesti erittäin epäedullista neuvotella tällä hetkellä belgialaisten kanssa tällä pohjalla, ja käytin muiden argumenttien lisäksi sitäkin, ettei sellaisen maan kanssa tällä hetkellä ole helppo neuvotella, jonka kauppapolitiikka on menemässä suojelutoimenpiteiden varaan, jollaisiin viime aikoina on ryhdytty harva se viikko, kun sitävastoin Suomessa vallitsee täydellinen kaupan vapaus. Ohjeitteni mukaisesti onnistuin saamaan belgialaiset luopumaan ajatuksesta neuvottelujen alkamiseksi laajalla pohjalla, eikä liioin vastavuoroisuudesta kauppatasteessamme pidetty kiinni. Saatoin heitä rauhoittaa kauppatasteeseen nähden sitä enemmän, koska tämän vuoden tuontitilasto ^{mmme} Belgiasta osoittaa sille erittäin edullista nousua. Tämän vuoden tuontimme Belgiasta näet nousee korkeammalle kuin molempien edellisten vuosien osoittaen noin 35 % nousua viime vuoteen nähden, samalla kun meidän vientimme Belgiaan tulee pysyttelemään suurin piirtein viime vuoden pohjalla. Koeffisientti tulee tänä vuonna olemaan melkein 2:1 Suomen eduksi kun se sitävastoin viime vuonna oli runsaasti 2 1/2:1.

Todettuamme ylläsanotun siirryimme keskustelemaan erinäisistä erikoisartikloista ja erikoisesti kiskoista, koksista ja sokerista, joihin nähden belgialaiset Helsingissä ovat esittäneet valituksia.

Mitä tulee kiskoihin saatoin tilaston perusteella belgialaisille näyttää, että sodan jälkeen olemme ostaneet melkein puolet koko kiskotarpeestamme Belgiasta ja että me taas ensi vuodeksi olemme päättäneet ostaa sieltä 2000 tonnia. Ministeri Casteur ei voinut olla myöntämättä, että tilasto heille on edullinen mutta toivoi kuitenkin, että me vastaisuudessa voisimme suuremmassakin määrässä sijoittaa kisko-ostojamme Belgiaan.

Mitä sokeriin tulee ilmoitin ohjeitteni mukaisesti mei-

dän voivan ostaa huomattaviakin määriä jopa ylihintaan belgialaista kristallisokeria sillä ehdolla että trusti valvoo, ettei toisia teitä Suomeen lähetetä palasokeria, jota eräistä Keski-Euroopan maista meille nykyään dumpataan. Tämä tiedonanto näkyi ainakin prima vista tyydyttävän belgialaisia.

Mitä lopuksi tulee koksiin saatoin siinäkin Helsingissä saamieni tietojen mukaan vakuuttaa belgialaisille, että heille ensi vuodeksi voitaneen taata sama määrä kuin tänä vuonna.

Kun ylläsanotun lisäksi saatoin belgialaisille ilmoittaa luulevani, että Hallitukseni tulee suostumaan niihin tullikorotusehdotuksiin, jotka Belgian Helsingissä oleva lähetystö t.k. 18 p:nä on Ulkoasiainministeriölle jättänyt - jos kohta pidätin meille kaikki oikeudet vielä tehdä huomautuksia - saatoin mielihyvällä todeta, että keskustelumme ainakin suurin piirtein oli belgialaisia tyydyttänyt. Keskustelun kuussa, joka tapahtui todellisen hyvän tahdon merkeissä, belgialaiset pariinkin kertaan alleviivasivat ettei heidän tarkoituksensa ole millään tavalla disputer meidän kanssamme vaan ainoastaan discuter, päämääränä että eräiden belgialaisille tärkeiden vientiartiklojen myyntiä Suomeen ei vaikeutetaisi. Jos kohta varmaankaan ei tule tulevaisuudessa puuttumaan nootteja Belgian Helsingissä olevalta lähetystöltä erinäisiin erikoiskysymyksiin nähden, luulisin kuitenkin että suhteittemme yleiset piirteet näiden keskustelujeni kautta terveellisellä tavalla selvitettiin ja että asianomaiset, joiden kanssa tosin lukuisia kertoja olen keskustellut, täten saivat vielä kerran ja koko laajuudessa kuulla meidänkin käsityksemme. Annettiinpa minun ymmärtää että jos belgialaisille artikloille voidaan löytää suurempia ostomahdollisuuksia, he puolestaan ovat valmiit helpottamaan voimme, muniemme ja pekoniimme tuontia Belgiaan.

Asemaani keskusteluissa helpotti luonnollisesti myös se seikka, että saatoin puolestani viitata Belgian uuteen kiintiöpolitiikkaan, olkoon että meidän vientiartiklojamme toistaiseksi on pidetty aikalailla hellävaroen. Matkani tarkoitus olikin samalla ottaa selkoa siitä, kuinka paljon perää on -huhuissa jotka kertovat että kartonki, voimapaperi, greaseproof ja käärepaperi kontingentoitaisiin. Kävi ilmi että, kuten myös heti sähkötin Ulkoministeriölle, tarkoitus on parin kuukauden päästä korottaa näiden artiklojen tullit. Koska siihen mennessä pelätään suurta ja epänormaalaa tuontia, kontingentoidaan mainittujen tavaroiden tuonti väliaikaisesti siten että kaikille maille myönnetään kiintiö joka vastaa vuoden 1932 tilastoa sataprosenttisesti. Olen koettanut vastustaa tuon vuoden asettamista pohjaksi, koska se on meille epäedullisempi kuin 1933, mutta tässä suhteessa belgialaiset eivät ole antaneet perään. Sensijaan he minulle muodollisesti garantoivat kiintiön väliaikaisuuden, s.o. että se häviää samalla kun tullit nostetaan.

Ruotsalaiset ovat toimineet hyvin laimeasti kuten kävi ilmi lähettilään omista sanoista, jotavastoin norjalaiset olivat pyytäneet toimenpiteiden lykkäystä. Olen vielä tänään puhelimitse Pariisista pyytänyt samanlaista lykkäystä mutta turhaan. Kiintiöasetus on odotettavissa ensi viikolla.

Tapasin ministeri Procopén junassa paluumatkalla ja menimme hänen kanssaan tammikuun puolivälissä Brysseliin keskustelemaan tullikorotusten laajuudesta. Oslon sopimuksen mukaisesti Belgia sitäpaitsi on pakotettu meidän kanssamme etukäteen keskustelemaan, mutta koetamme ajoissa saada tullien korotusprosentin rajoitettua mahdollisimman vähin.

Holma.